

VOX

INTERVIEW
SPECIAL

**'Ik ben soms
een extravert
showmannetje'**

Tom Verstappen van collectief
De Naakte Waarheid

NEDERLANDSE EDITIE

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT
NR.1 - SEPTEMBER 2023

INHOUD

P. 8

DIRK PROPER studeert psychologie en voetballt bij NEC

P.13

Onderzoeker **SAMIRA AZABAR** vindt de Radboud Universiteit best wit

P.18

Viroloog **MARC VAN RANST** gaat op Twitter de discussie aan met complotdenkers

P.26

Programmamaker **TOM VERSTAPPEN** is een culturele duizendpoot met een liefde voor Nijmegen

P.31

Arts **TANYA BISSELING** en haar dochter lieten allebei hun maag verwijderen

P.36

Broeder **STEFAN ANSINGER** houdt van Gregoriaans zingen en heeft een eigen YouTube-kanaal

P.43

Masterstudent **MANON VAN DEN BOS** heeft 35.000 volgers op TikTok

P.47

GEDICHT VAN NIEUWE
CAMPUSDICHTER
THIJS KERSTEN

P.8

P.18

P.13

P.31

P.36

P.6

Nieuwe gezichten op de campus

P.26

P.43

@voxweb.nl

www.facebook.com/voxweb.nl

@voxnieuws

VOORAF

GROTE STAP

Je moet het maar doen. Die gedachte overvalt me altijd tijdens de eerste dag van de intro in het Sportcentrum, waar studenten uit Mexico, Turkije of India de sleutels van hun nieuwe kamer krijgen. Het moet spannend zijn om zo'n grote stap te zetten naar een stad waar je niemand kent.

Voor eerstejaars uit Uden, Aalten of Deest is de sprong naar Nijmegen net zo goed heftig. Met name als ze als eerste van hun familie naar de universiteit gaan. De kennismaking met leeftijdsgenoten van wie de ouders dokter of advocaat zijn, kan best intimiderend zijn. Afkomstig uit een klein dorp in het Vlaamse Hageland, duurde het in mijn eerste jaar aan de KU Leuven ook even voor ik mijn draai kon vinden.

Voor deze Vox ging ik – inmiddels al een paar jaar woonachtig in Nijmegen – op bezoek bij broeder Stefan Ansinger in het Zwitserse Fribourg. Hij weet alles van opnieuw beginnen, want hij stortte zich al meermaals in een nieuw leven in een ander land. Als deze Vox van de drukpers rolt, is de katholieke oudstudent van de Radboud Universiteit aan het verhuizen naar Rotterdam. Al die indrukken en ontmoetingen maken hem tot wie hij is. Dat geldt evenzeer voor Marc Van Ranst, het Belgische gezicht van de coronapandemie die binnenkort een eredoctoraat krijgt in Nijmegen. En voor alle interviewkandidaten in deze special. Nijmegen is meestal slechts een tussenstation. Behalve voor podiumdier Tom Verstappen (cover), die wil hier nooit meer weg.

*Ken Lambeets,
redacteur Vox*

Leden rechtse studentenvereniging belaagd op intromarkt

Tijdens de introductiemarkt op 21 augustus zijn drie leden van de nieuwe rechts-nationalistische studentenvereniging GNSV (Groot Nederlandse Studentenvereniging) gewond geraakt. Er ontstond een vechtpartij nog voordat het evenement begon. De politie pakte drie mannen op.

Voor aanvang van de markt was al commotie ontstaan over de aanwezigheid van de GNSV vanwege het rechtse karakter van de vereniging. Naar aanleiding daarvan publiceerde het college van bestuur een statement, waarin staat dat het uitingen van discriminatie, racisme en (fysieke) bedreigingen onaanvaardbaar acht.

De GNSV noemt zichzelf een politieke vereniging voor 'rechtse studenten die met een kritisch oog naar de maatschappij kijken' en die 'de linkse leerstof in de collegezalen zat zijn'. De vereniging huldigt de Groot-Nederlandse gedachte, namelijk het samensmelten van Vlaanderen met Nederland, en heeft al een afdeling in Leiden.

In toga over de Via Gladiola

Collegevoorzitter Daniël Wigboldus liep dit jaar de Vierdaagse om geld op te halen voor Radboud100, een nieuw initiatief van het Radboud Fonds om donateurs uit te nodigen een bijdrage te leveren aan Nijmeegs onderzoek en onderwijs. Wigboldus, die vier dagen op rij veertig kilometer volbracht, liep de laatste kilometers over de Via Gladiola in toga.

BESPAAR GELD!

Tip voor nieuwe studenten: **check of je recht hebt op een aanvullende beurs.**

Dit kan gewoon bij DUO. De aanvullende beurs is een maandelijkse toelage boven op de basisbeurs en kan oplopen tot maximaal 416 euro per maand. Deze en andere financiële adviezen zijn te vinden op de website van Vox.

HET GETAL

85 LANDEN

De studenten die meededen aan de introductie eind augustus, kwamen uit 85 verschillende landen. Naast Nederlanders (3225) waren Duitsers (161), Spanjaarden (65) en Italianen (48) goed vertegenwoordigd. Ook waren er 30 deelnemers uit Polen, 29 uit China, 26 uit Roemenië, 25 uit Turkije, 28 uit Griekenland en 19 uit India.

WAARVAN AKTE

'Als rolmodel is het wellicht goed dat de Nijmeegse rector nu ook eens een vrouw is, maar ik hoop vooral dat we naar een tijd toe gaan **dat het niet uitmaakt** wat de gender, afkomst of welk ander kenmerk ook is.'

José Sanders (1965) begint in oktober als nieuwe rector. De hoogleraar Communicatie in organisaties wordt de eerste vrouw op die stoel. In een schriftelijke reactie op voxweb.nl typeerde ze zichzelf als een bestuurder met een praktische inslag, die principieel kan zijn indien nodig. 'Belangrijk is dat de rector uitdraagt dat iedere student en medewerker zich op de universiteit gezien voelt.' Ze is sinds februari 2022 decaan van de letterenfaculteit.

FOTO: JOHANNES FLERIC

IN BEELD

STIPPEN EN STREPEN

Kunstenaar Richard Bolhuis werkt voor het Erasmusgebouw aan een kunstwerk dat het hele plein moet gaan vullen. Zijn werk is onderdeel van de Into the Black Hole-expositie van het Valkhof Museum, dat – geïnspireerd door zwarte gaten – kunst en wetenschap wil samenbrengen. Bolhuis zal ook aan de slag gaan rondom het Maria Montessorigebouw, en op het Keizer Karelplein. Hij is zeven maanden onder de pannen met zijn tekeninstallatie.

IN HET NIEUWS

KORT

Laag collegegeld voor Oekraïense studenten

Ook in het studiejaar 2023-2024 betalen studenten uit Oekraïne in Nijmegen het collegegeld voor Europese studenten (2200 euro). Bij veel andere Nederlandse onderwijsinstellingen betalen Oekraïense studenten het komende studiejaar het tarief voor niet-Europese studenten, dat veel hoger is, namelijk ongeveer 10.000 euro. De universiteit rekent op zo'n 45 studenten uit Oekraïne.

Rob Jetten trekt lijst D66

Bij de komende verkiezingen is Rob Jetten lijsttrekker van D66. Hij volgt Sigrid Kaag op. Op dit moment is Jetten, die bestuurskunde studeerde aan de Radboud Universiteit, nog demissionair minister voor Klimaat en Energie. "De zorgen van de straat mogen wel wat meer doorklinken in

FOTO: MARTIJN BEEKMAN

Den Haag", zei hij eerder in een interview met Vox.

Twee studenten op één kamer

De SSH& begint een proef met gedeelde kamers. Het tekort aan woonruimte is zo groot dat internationale uitwisselingsstudenten samen op één kamer geplaatst worden. Het experiment betreft tien kamers op het complex Boeckstaetehof, van elk achttien vierkante meter groot. Als de proef een succes wordt, gaat de SSH&

mogelijk meer gedeelde kamers aanbieden. Tussen januari en juli schreven bijna 5300 studenten zich bij de stichting in als kamerzoekende.

Zilveren plak voor Radboud-judoka

Op de World University Games, eind juli in het Chinese Chengdu, behaalde Amber Gersjes een zilveren plak. In de finale moest de student bestuurskunde het afleggen tegen de Japanse Hikari Yoshioka. Het grootste deel van

haar tijd brengt Gersjes door op topsportcentrum Papendal. Studenten doet ze in de vrije uren-tussendoor. "Maar mijn tentamenweken zijn net zoals die van andere studenten." Op voxweb.nl staat een filmpje over Gersjes' voorbereiding op de WUG.

Wilma de Koning naar Tilburg University

Wilma de Koning wordt de nieuwe vicevoorzitter van het college van bestuur van Tilburg University. Van 2013 tot 2021 was ze vicevoorzitter aan de Radboud Universiteit, waar ze vertrok om algemeen directeur te worden van de KNAW. In een afscheidsinterview met Vox zei ze ernaar uit te kijken minder in de schijnwerpers te staan. Al hield ze al een slag om de arm: "Ik ben benieuwd of dat gaat lukken."

FOTO: JOHANNES FLERIC

STORM VOOR DE STILTE

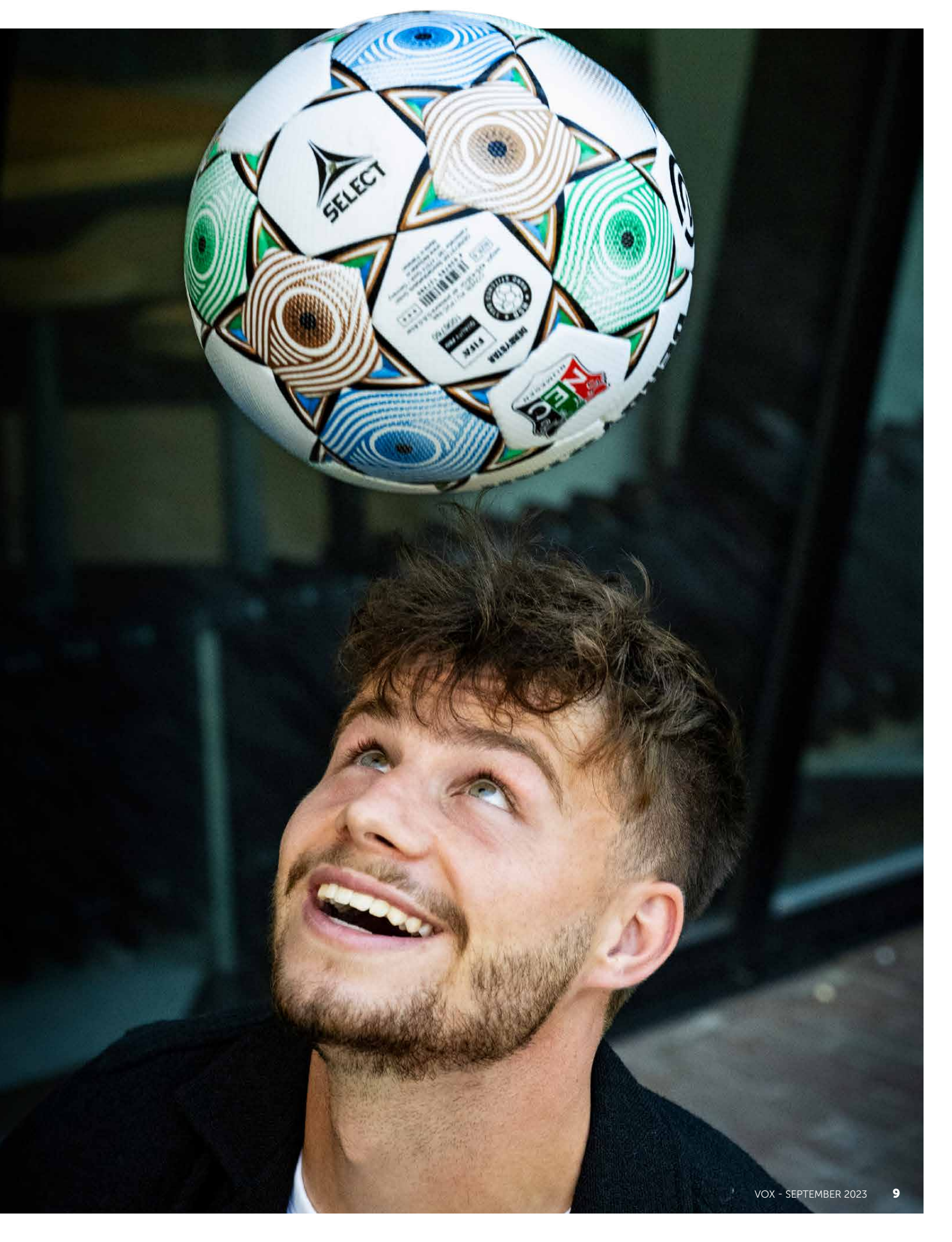
Meer dan 8500 studenten en 2500 mentoren namen eind augustus bezit van Nijmegen. De introducties van de hogeschool en de universiteit vielen opnieuw samen. Dat betekende een uitpuilende stad en parken vol gekleurde T-shirts. In september keert de rust terug als de studenten het stadscentrum verruilen voor de collegezaal.

Foto's: Johannes Fiebig

DE TWEE WERELDEN VAN EEN TOPVOETBALLER

Dirk Proper (21) gold vorig jaar als een verrassing in de Nederlandse eredivisie. De jonge voetballer uit Elst werd basisspeler bij NEC en stond in het verleden al in de belangstelling van diverse topclubs. Hij verlengde onlangs zijn contract en rondde tegelijkertijd zijn tweede studiejaar af op de universiteit. Een gesprek over zijn opleiding psychologie, vriendschap en natuurlijk voetbal.

Tekst: Dirk Lotgerink / Foto's: Bert Beelen

“Ik heb weleens op mooiere veldjes gevoetbald”, zegt Dirk Proper met een grote glimlach. Hij staat voor bestuursgebouw Berchmanianum en houdt een bal hoog. Zijn opmerking is een understatement, want Proper voetbalt wekelijks op de beste grasmatten van Nederland. Hij debuteerde in 2019 op zeventienjarige leeftijd bij NEC, de club waar hij sinds zijn elfde speelt. Inmiddels is hij een belangrijke basisspeler en verkozen supporters van de Goffertclub hem tot speler van het jaar.

Drie jaar geleden gold je als talent, maar nu praten we met de belangrijkste speler van NEC van het afgelopen seizoen. “Ik denk dat ik een goede ontwikkeling heb doorgemaakt”, begint Proper bescheiden. “Dit seizoen was absoluut een mooie stap in mijn carrière. Daar wil ik komend jaar mee doorgaan natuurlijk.”

We lopen met de bal aan de voet een rondje over de campus. Om meer controle over de bal te hebben, overhandigt hij zijn persoonlijke spullen: telefoon en sleutelbos. Sinds vorig jaar woont hij in Nijmegen-West, waar hij een appartement heeft gekocht en met zijn broer Gert woont. Hij pendelt tussen die woning, de voetbalclub en de universiteit.

Kom je hier vaak?

“Eerlijk gezegd ben ik maar heel weinig op de campus. Ik kijk alle hoorcolleges thuis omdat ze online staan. De studie kent maar weinig contacturen. Uiteindelijk doe ik wel alles wat andere studenten ook doen, alleen in mijn eigen tijd. Studiegenoten gaan vaker naar werkgroepen die niet verplicht zijn. Voor mij werkt dat anders, die werkgroepen laat ik liever schieten, omdat ik ze moeilijk kan combineren met het voetbal.”

Krijg je als profvoetballer vrijstellingen?

“In principe krijg ik natuurlijk geen voorkeursbehandeling en die wil ik ook helemaal niet. Tijdens de coronapandemie gold het bindend studieadvies voor niemand en daardoor kon ik eenvoudig doorstromen naar het tweede studiejaar. Verder zijn ze hier best streng en dat is goed. Je moet natuurlijk ook gewoon colleges vol-

‘STUDEREN IS VOOR MIJ EEN **VORM VAN ONTSPANNING**’

3 VRAGEN AAN DIRK

Wat wilde je worden toen je klein was? "Ik wilde altijd al profvoetballer worden. Van jongs af aan ben ik met voetbal bezig, dus daar heb ik nooit echt aan getwijfeld."

Waar ben je deze zomer geweest? "Met een aantal vrienden ben ik op vakantie geweest naar Ibiza."

Wie bewonder je? "Andrés Iniesta, voormalig voetballer van Barcelona en Spanje (die net

als Proper op het middenveld speelt en het niet van zijn lengte moet hebben: Proper is met zijn 1 meter 68 nog drie centimeter kleiner dan de Spanjaard, red.)."

gen, vind ik. Maar als ik tijdig en helder communiceer, dan helpen docenten en studieadviseurs me daar graag bij. Jorijn Verbruggen is nu mijn studieadviseur. Haar zoontje wordt getraind door Édgar Barreto [voormalig teamgenoot bij NEC, red.] en met haar heb ik prettig contact. Ze zegt: 'Je kunt geen uitzonderingen krijgen ten opzichte van andere studenten, maar we kunnen wel kijken waar we bijvoorbeeld je werkcolleges kunnen plannen, zodat je er toch bij kunt zijn.' Zo heb ik het ook het liefst. Ik wil m'n best doen voor de studie en alle studiepunten eerlijk verdienen. Qua deadlines is er geen speling. Het gaat vooral om aanwezigheidsplicht, daar moet ik natuurlijk ook aan voldoen."

Hoever ben je nu? Dribbel je net zo makkelijk door de opleiding als wekelijks langs tegenstanders in de eredivisie?

"Inmiddels ben ik vier jaar bezig en heb ik ook het tweede jaar afgerond. Dat is volgens schema want ik doe één jaar in twee. Het helpt dat ik studeren leuk vind, het is voor mij een vorm van ontspanning. Als ik thuiskom na een training bij NEC, kan ik natuurlijk niet nog een keer gaan trainen of het lichaam nog meer uitdagen. Het kost me geen moeite om te studeren. Bovendien vind ik het fijn om even in andere kringen dan de voetbalwereld te verkeren."

Kun je met andere spelers over je studie praten?

"Dat kan wel, maar er zijn, denk ik, niet veel werkplekken in de wereld waar mensen zoveel rouleren als binnen het voetbal. Daardoor is het moeilijk om een band op te bouwen die je de rest van je leven behoudt en daardoor zijn vriendschappen soms wat oppervlakkiger dan ergens anders. Maar er zijn altijd jongens met wie je net wat beter kunt opschieten. Mattijs [Branderhorst, voormalig keeper bij NEC, red.] is een echte vriend geworden. We

vermaken ons echt wel en ik vind het leven als profvoetballer erg leuk, maar het is ook fijn om onder studenten te zijn en over hele andere dingen dan voetbal te praten."

Waar praat je dan graag over en wat zijn de verschillen tussen studenten en profvoetballers?

"Over de studie en zaken waar studenten mee bezig zijn. Huisvesting en uitgaan, bijvoorbeeld. Het is vooral de afwisseling die ik fijn vind. De twee werelden kennen een heel andere dynamiek. Met voetballers vind ik het leuk, maar binnen het profvoetbal is het ook gebruikelijk om elkaar een beetje belachelijk te maken. Het is een apenrots. Teamgenoten proberen je voor het blok te zetten en dat is bij studenten anders. Die zijn wat socialer, rustiger of empathischer. Kleedkamerpraat is leuk en je moet tegen een stootje kunnen. De voetbalwereld is een machowereld en dat zie je minder bij studenten."

"Iedereen is hier op de campus zijn eigen persoon", zegt Proper haast filosofisch als we onze ronde vervolgen. "In een voetbalteam word je vanzelfsprekend geselecteerd op basis van voetbalkwaliteiten. Dat zegt niks over hoe je bent als persoon. Bij de universiteit gaat het om inzet, een bepaalde mate van intelligentie en persoonlijke interesses."

Heb je nog dezelfde studievrienden als toen je begon?

"Studenten hebben er een handje van om vertraging op te lopen dus ik loop nog wel synchroon met een aantal vrienden uit het eerste jaar." Lachend: "Je zou kunnen zeggen dat zij aardig goed met mij meelopen. Natuurlijk maken de meesten het wel sneller af. Soms heb ik werkcolleges die ik in de middag kan plannen en dan heb ik gelukkig veel contact met docenten en studiegenoten. Ik houd wel van uitgaan, maar naar studentenfeestjes ga ik niet vaak. Ik moet 's ochtends wel fris op het trainingsveld staan."

'LANGE TIJD HEERSTE ER EEN TABOE ROND PSYCHOLOGIE EN MENTAL COACHING IN DE VOETBALWERELD'

Proper wandelt tussen het bestuursgebouw en de Erasmustoren. Het is rustig vandaag. De toch populaire middenvelder wordt niet herkend door de aanwezige studenten. Terwijl een fietser passeert en een man zijn hond uitlaat, vertelt Proper dat hij voor de opleiding koos omdat hij de werking van de hersenen interessant vindt en graag met mensen praat.

Wat wil je met de studie bereiken?

"Dat weet ik nog niet precies. Ik vind heel veel onderdelen van de opleiding interessant. Binnen de psychologie heb je drie richtingen: brein en cognitie, ontwikkeling, en gedrag en omgeving. Die vind ik allemaal leuk en ik heb werkelijk nog geen voorkeur, dus ook in het derde jaar wil ik zo breed mogelijk mijn modules kiezen. Ik wil alle opties openhouden, bijvoorbeeld om later nog psycholoog te kunnen worden in de gezondheidszorg."

Helpt je studie je bij het voetballen?

"De module sportpsychologie lijkt me mooi en misschien gebruik ik onderdelen daarvan onbewust al een beetje. Omdat je in de kleedkamer zoveel verschillende karakters hebt, moet je weten hoe je iemand kunt triggeren. Dat verschilt erg per persoon. Soms voel ik misschien beter aan hoe je iemand moet aanspreken. De ene speler houdt ervan als je hem in de groep hard aanpakt, een andere vindt het fijner om even een-op-een te praten na de training. Mensen zien psychologie soms als het leren van trucjes die je kunt toepassen in de omgang met mensen, maar dat is het gewoon niet. Lange tijd heerste er een taboe rond psychologie en mental coaching in de voetbalwereld, maar gelukkig wordt er steeds meer gebruik van gemaakt. Een belangrijke vraag is: hoe ga je met druk om, maar ook: hoe laat je een team functioneren, welke karakters heb je binnen het team? Met die vragen ben ik ook bezig tijdens mijn werk als profvoetballer."

Dit is allemaal praktisch. Hoe kijk je aan tegen de academische kant van de studie?

"Mijn passie ligt niet bij het doen van onderzoek, zo eerlijk ben ik. Die ligt bij de kennisvakken en die zijn inderdaad praktischer. Denk aan gespreksvaardigheden. Hoe ga je om met gevoelige informatie? Wat kun je tegen een cliënt zeggen en wat beter niet? Ik heb geleerd dat er veel meer achter een gesprek zit dan alleen de woorden van een psycholoog of de patiënt. Hoe komt iets over? Je mag nooit liegen en je moet weten hoe je een gesprek opbouwt. Ik vind het echt heel gaaf om die nieuwe kennis met medestudenten te delen en zulke gesprekken direct te oefenen. Daar ligt eerder mijn passie dan bij het schrijven van papers of het publiceren van kennis. Natuurlijk is het belangrijk dat je weet hoe je moet omgaan met academische stukken, maar onderzoek doen ligt me op dit moment gewoon minder. Misschien vind ik het over een paar jaar wel leuker."

Ter hoogte van het Cultuurcafé verschijnt een pushbericht op onze telefoons. 'Dirk Proper naar AZ', staat er. Het blijkt slechts een gerucht van het magazine *Voetbal International*, maar het bericht rechtvaardigt een vraag naar zijn toekomst.

Wat wil je bereiken met het voetballen?

"Voetbal is een hectische wereld, je moet van dag tot dag leven. Van AZ weet ik niets en op dit moment ben ik gelukkig bij NEC. Ik wil vooral dit seizoen weer goed presteren en wie weet wat er daarna op mijn pad komt. Natuurlijk is het een droom om ooit in de grote competities van Europa te spelen: Engeland, Duitsland, Italië of Spanje. Wie weet lukt het. Misschien blijf ik daar dan wel lekker voetballen tot mijn 38ste en word ik daarna nog psycholoog. Dat zou heel goed kunnen." *

'ALLEEN MAAR BLIJVEN GLIMLACHEN HAALT WEINIG UIT'

Samira Azabar (38) is in België bekend als boegbeeld van BOEH! (Baas Over Eigen Hoofd!, een actiegroep die het recht verdedigt om een hoofddoek te dragen). Dit jaar begon ze in Nijmegen als postdoctoraal onderzoeker. 'Mensen vroegen zich af: "Ben jij in staat een PhD te doen?" Vanuit het idee dat een vrouw met een hoofddoek niet objectief kan zijn.'

Tekst: Marit Willemsen / Foto's: Bert Beelen

S

inds Samira Azabar in 2018 begon aan haar PhD, heeft ze iets ontdekt over zichzelf. Ze onderzoekt politieke participatie en beleving van gender en seksualiteit onder moslims en kwam daarvoor in maart van dit jaar naar sociale wetenschappen in Nijmegen. In haar promotieonderzoek analyseert ze gedrag binnen én buiten het stemhokje. Welke actiegroepen zetten moslims op? Hoe uiten ze zich op sociale media? En hoe gaan ze om met discriminatie?

Vooraf dat laatste raakt aan iets persoonlijks, zegt Azabar. “Toen ik mensen in mijn interviews hoorde uitleggen welke strategieën ze gebruiken tegen discriminatie en marginalisatie, besepte ik: ik doe dit soms óók, en ik doe dit heel bewust.”

‘IK KWAM HIER EN DACHT: O, WAUW. DE NIJMEEGSE UNIVERSITEIT IS BEST WIT’

Azabar zit aan een tafeltje op het terras van een restaurant in Brakkenstein en drinkt van haar icetea. Haar rolkoffer staat naast haar, ze heeft morgen een conferentie aan de universiteit en dan moet ze er vroeg zijn. ‘Even’ op en neer naar haar woonplaats Antwerpen is er niet bij, dus blijft ze vanavond slapen in een hotel. Azabar draagt haar go-to jumpsuit. Het heeft kleurrijke geometrische vormen. Haar hoofddoek draagt ze vastgeknoopt achter in haar nek.

“Dat ik hier in zo’n vrolijk pakje zit, is bewust”, zegt ze. Dat ze haar hoofddoek op haar werk achterin haar nek geknoopt draagt, is ook bewust. Azabar merkt dat ze op deze manier makkelijker verbinding maakt met mensen die een hoofddoek niet gewend zijn. Toen ze solliciteerde voor haar PhD in Antwerpen, zei een academische collega expliciet: ik vind je nu toegankelijker. Het zijn strategieën die Azabar ook terughoort van respondenten.

Op de Nijmeegse universiteit is Azabar misschien nog geen bekend gezicht, in Vlaanderen is ze dat wel. Ze is een van de boegbeelden van Baas Over Eigen Hoofd! (BOEH!), een feministische en antiracistische actiegroep die het recht verdedigt om een hoofddoek te dragen. Haar sociaal-maatschappelijk engagement hield niet op toen haar carrière als wetenschapper begon. Die twee gaan dan ook prima samen, vindt Azabar.

Hoe vindt u het aan de Radboud Universiteit?

“Ik heb het erg naar mijn zin en heb supertoffe collega’s. Ik had wel een groter verschil verwacht met België. Nederland heeft in België de naam diversiteit heel belangrijk te vinden, maar ik zie weinig verschil. Op promotiefoto’s is de universiteit, denk ik, een beetje atypisch weergegeven.” Ze lacht. “Ik kwam hier en dacht: o, wauw. De Nijmeegse universiteit – en omgeving – is best wit.”

Op welke leeftijd had u voor het eerst het gevoel als ‘anders’ beschouwd te worden door anderen?

“Op een heel vroege leeftijd. Op de basisschool moest ik een presentatie geven over Marokko, terwijl ik in België geboren en getogen ben. Na de 9/11-aanslagen in Amerika kreeg ik vaak de vraag waarom de islam zo

gewelddadig is. Ik vond het heel erg dat leerkrachten of vrienden me zulke vragen stelden. Ik dacht: je kent me al zo lang, waar komt dit nu ineens vandaan? Voor 9/11 kreeg ik andere vragen: waarom zijn vrouwen ondergeschikt aan mannen bij jullie, zijn jullie tegen homo's? Terwijl ik dacht: bij ons thuis is dat niet zo. Ik ben op jonge leeftijd antwoorden gaan zoeken, om een weerwoord te kunnen geven en te verklaren waarom ik moslim ben. Daarom ben ik ook sociologie gaan studeren, denk ik."

Azabar groeit op in Mechelen, in een gezin met vijf broers en vier zussen. Haar ouders zijn eerstegeneratiemigranten uit Marokko. Ze hebben een andere kijk op discriminatie dan zij. "Mijn ouders zeiden: het waait wel over. Terwijl ik discriminatie zag toenemen." Azabar krijgt

thuis mee dat religie heel vredelievend is. "Ik ben opgevoed met anti-neoliberale ideeën: het collectief en de zorg voor kwetsbaar gemaakte mensen zijn belangrijk." De jonge Azabar leest veel en kijkt veel documentaires. De aandacht van haar ouders gaat vaker uit naar sommige broers en zussen. "Nu ik zelf kinderen heb, snap ik het ergens wel. Bij mij ging alles toch prima." Aan het eind van de basisschool willen de onderwijzers haar – ondanks goede resultaten – niet naar het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs sturen. Haar oudere zus grijpt in. "Zij ging als tolk mee naar het oudergesprek en heeft op mijn ouders ingesproken."

Op haar tiende kiest Azabar er zelf voor een hoofddoek te gaan dragen. "Achteraf gezien best jong. Mijn ouders zeiden: het gaat moeilijk voor je zijn. Maar het bood

→

comfort, en erkenning. Als ik aan het bidden was, droeg ik hem en ik vond het heel raar om hem continu op en af te zetten. Dus dacht ik, ik draag hem gewoon altijd.”

Op uw katholieke middelbare school moest uw hoofddoek af. Hoe voelde dat?

“Alsof ik er plots niet meer bij hoorde. Op de basisschool trokken klasgenootjes hem weleens af, nu moest hij helemaal weg. Vooral later werd het moeilijk, toen religie een nog grotere rol in mijn leven ging spelen. Toen ik 17 was, overleed mijn broer op 23-jarige leeftijd aan een hersenbloeding. In hetzelfde jaar kwam 9/11. Ik was daarna veel meer met mijn gebed en rituele praktijken bezig. Dat gebeurt automatisch als je in een rouwproces zit.”

U noemt beide zaken tegelijk, alsof ze eenzelfde orde van grootte hebben.

“Ja.” Ze is even stil. “Ja.”

Is dat ook zo?

“Ik weet het niet. Beide hadden een andere, maar wel grote impact. En beide ervaringen hebben me erg beïnvloed. Ik heb persoonlijk meer geleden onder het overlijden van mijn broer. De 9/11-aanslagen hadden impact op hoe mensen naar me keken. Ik was niet meer die exotische Marokkaan met die lekkere munthee, maar een potentiële gevaar.”

Azabar gaat na haar middelbare school sociologie studeren. Ze wordt daarna educatief medewerker bij Motief, een voorlichtingsinstelling op het gebied van levensbeschouwing en de samenleving. Ondertussen woedt in Vlaanderen een hevig maatschappelijk debat over de hoofddoek. In 2007 besluit het Antwerpse stadsbestuur dat het dragen van hoofddoeken aan het gemeenteloket niet meer mag. Dit leidt tot straatprotesten. Een aantal vrouwen met allerlei achtergronden en geloven – onder wie Ida Dequeecker, een Vlaamse Dolle Mina van het eerste uur – richt daarna Baas Over Eigen Hoofd! op. Een jaar later raakt Azabar via haar werk betrokken bij BOEH! Zo'n vijftien jaar later is ze dat nog steeds. Vorig jaar brachten Azabar en Dequeecker een boek uit over de organisatie.

BOEH! noemt zich expliciet een feministische organisatie. Staat het wel of niet dragen van een hoofddoek gelijk aan de keus voor het dragen van een kort rokje?

“Uiteraard. We heten ook heel bewust Baas Over Eigen Hoofd!, een verwijzing naar Baas in Eigen Buik. Feminisme gaat over beslissingen. We staan voor een radicaal zelfbeschikkingsrecht voor vrouwen. Dat is er vandaag de dag nog steeds niet. De heersende opvatting is nu: moslima's worden onderdrukt en als we hen bevrijden, zijn alle problemen opgelost. Dat is niet zo. Het kwaad zijn het patriërchaat en racisme, niet de moslims. Op plaatsen waar beslissingen worden genomen, zitten nog steeds

3 VRAGEN AAN SAMIRA

Wat wilde je worden toen je klein was? “Dokter.”

Waar ben je deze zomer geweest? “Alanya in Turkije (all-inclusive), waar je gewoon geniet en even niet veel hoeft te doen. Met kleine kinderen is dit gewoon zalig.”

Wie bewonder je? “Ik heb vooral bewondering voor mensen die zich verzetten tegen onrecht en durven dromen van een rechtvaardige en meer gelijke samenleving.”

voornamelijk witte, hooggeschoolde mannen die bepalen hoe iedereen leeft. Als we uitleggen dat we niet onderdrukt worden, dan komt het in orde, dachten we bij BOEH!”

Dat was niet zo. U werd al snel het gezicht van BOEH! en kreeg veel – negatieve – aandacht in de media.

“Het ging van: jij kan het goed uitleggen, doe jij het maar. Niemand van ons had mediatraining. Ik deed het, maar nooit met plezier. Ik had heel veel stress en moest een mening verkondigen die niet populair was. En het is beangstigend om in een tv-studio te gaan zitten. Ik was begin twintig, moet je bedenken.”

In 2009 noemde de bekende Vlaamse filosoof Etienne Vermeersch u in een gesprek op de landelijke televisie een fundamentalistische moslim vanwege uw hoofddoek. Hoe kijkt u daar nu op terug?

“Het was heftig. We wilden niet alleen voor eigen parochie preken, dus wilden we ook met mensen als Vermeersch of de voorman van Vlaams Belang om tafel. Het beeld van een jonge moslimvrouw tegenover een witte, oudere man, die wilde bepalen hoe vrouwen zich moesten kleden, hielp de verbinding te maken met andere feministische organisaties die initieel nog tegen ons waren. BOEH! werd daarna serieus genomen. Dat had ook te maken met die mediaoptredens.”

Ziet u overeenkomsten met de huidige situatie in Nederland, waar de hoofddoek bij de politie onlangs verboden is?

“In België ontstond de discussie nadat Frankrijk in de jaren tachtig een hoofddoekverbod kreeg. Nederland neemt dat discours weer van België over. Je ziet heel duidelijk dat er telkens wordt verwezen naar een valse interpretatie van neutraliteit.”

U bedoelt dat iemand niet neutraal kan zijn én een hoofddoek kan dragen. Kan dat wel?

“Ja. En dat vindt grappig genoeg ook de Vlaamse overheid. Op haar site lees je dat neutrale dienstverlening niet gaat over wat je draagt, maar over hoe je de burger onbevooroordeeld vooruithelpt. Dat is de definitie van neutraliteit.”

In Nederland betreft het verbod alle religieuze uitingen, zegt verantwoordelijk minister Dilan Yeşilgöz.

“Maar het maatschappelijk debat gaat wél altijd over moslims. Het debat over gezichtsbedekkende kledij in het openbaar vervoer ging ook gewoon over boerka's. Wanneer zoiets vervolgens in een wet wordt gegoten, moet het neutraal worden omschreven. In het Antwerpse verbod op hoofddoeken werd opgenomen dat keppeltjes en piercings ook niet mochten, maar beide werden wel gewoon gedragen.”

'HET IDEE DAT IK BIASED BEN OMWILLE VAN WIE IK BEN, KLOPT NIET'

Was de overstap van voorlichter en activist naar de wetenschap een lastige?

"Nee. Anderen vroegen zich af: 'Ben jij in staat een PhD te doen?' Vanuit het idee dat een vrouw met een hoofddoek niet objectief kan zijn."

Kwam dat ook door uw activisme?

"Soms hoorde ik van academische collega's: activisme is wel iets anders dan wetenschappelijk onderzoek, hè. Maar tegenwerpen gingen vooral over mijn uiterlijk. Iemand wierp op dat het spectrum aan onderzoeken dat ik kon doen, beperkt was. In mijn proefschrift werd ik gevraagd een hoofdstuk over mijn positionering te schrijven. Daar heb ik me initieel fel tegen verzet. Anderen hoefden dat ook niet. Het idee dat ik *biased* ben omwille van wie ik ben, en witte onderzoekers neutraal en objectief zijn, klopt niet."

Uw leven en uw onderzoek zijn enorm met elkaar verbonden. Is dat niet relevant?

"Dat is vaker zo. Eigenlijk zou elke wetenschapper zo'n hoofdstuk moeten schrijven. Sommige van mijn collega's zijn lid van een politieke partij én doen onderzoek naar politieke partijen. Dat vind ik nog veel meer een integriteitsgegeven dan ik en mijn hoofddoek."

Leveren uw activisme en achtergrond u ook voordelen op?

"Ja. Twee van de vier moslims die ik tot nu toe hier in Nederland heb geïnterviewd, zochten mij op en stemden op basis daarvan in met het interview. Ze wilden weten wie ik was, en waar ik voor stond. En ik heb als activist enorm veel geleerd over politiek en de maatschappij."

U zet zich nog steeds in voor BOEHI, doet uw onderzoek, reist zes uur per dag op en neer naar de universiteit. In een interview met het Vlaamse magazine Ferm zei u 'roofofbouw' te plegen op uw lichaam. Waarom doet u het dan toch?

"Ik doe het omdat het nodig is. Mijn kinderen worden op school nog steeds gezien als die 'ander', of onderschat vanwege hun achtergrond. Dan denk ik: het is twee decennia geleden dat ik zelf naar de basisschool ging en je zit hier nog altijd mee? Ik zit daarom ook in de ouderraad op hun school. Ik ben lang blijven glimlachen, en ben niet rebels geweest, zoals mijn ouders me meegaven. Maar ik heb gemerkt dat dat heel weinig uithaalt." *

COLUMN

Lucy's law

Lucienne van der Geld is docent notarieel recht en directeur van Netwerk Notarissen.

AI

We staan aan de vooravond van een AI-revolutie, zeggen deskundigen. Tot nu toe heeft de opkomst van kunstmatige intelligentie nog niet zo veel invloed op de arbeidsmarkt. Maar volgens een recent rapport (OESO Employment Outlook 2023) gaat dit veranderen. Voor 27 procent van de banen bestaat het risico dat ze vervangen gaan worden door kunstmatige intelligentie. Drie op de vijf de werknemers vreest door de AI-revolutie zijn baan te verliezen. Er is gelukkig ook goed nieuws: er komen veel nieuwe banen bij, zoals voor AI-ontwikkelaars.

Er zijn nog zoveel juridische vragen over AI dat in elk geval juristen – vooral die gespecialiseerd in het auteursrecht – voorlopig niet voor hun baan hoeven te vrezen. Een van de kwesties waar ze zich mee bezighouden is of door AI-gegenereerde artikelen moet worden gezien als eigen werk of als plagiaat. Een chatbot maakt gebruik van taalmodellen. Deze taalmodellen worden 'getraind' met teksten. Eenvoudig gezegd ontstaat hieruit het algoritme dat de basis vormt van de tekstgenerator. In de VS loopt een rechtszaak over de vraag of taalmodellen mogen worden getraind met teksten waarop auteursrechten rusten.

Vroeger of later zal iedereen in studie en werk met AI te maken krijgen. Voor studenten kan de chatbot een handig studiemaatje zijn. Door bijvoorbeeld AI-gegenereerde antwoorden op de oefenvragen voor het tentamen te controleren op juistheid. Maar behalve allerlei nuttige toepassingen levert AI ook komische zaken op. Middelbareschooldocenten eisen dat leerlingen hun werkstukken voortaan met de hand schrijven om te voorkomen dat ze een chatbot het werk laten doen. Tja, wel een beetje een boomer-gedachte... want een robotarm gekoppeld aan een chatbot schrijft netjes je werkstuk. Je hoeft alleen een schrift neer te leggen; de arm kan zelfs een volgeschreven pagina omslaan. En dan die fan van Frans Timmermans. Die maakte met behulp van AI een verkiezingsposter voor 'Verenigd Links'. De juichende mensen op de poster zwaaien enthousiast... met hun zesvingerige handen. AI is soms nog een beetje *all fingers and thumbs*. Letterlijk en figuurlijk klunzig.

'IK BEN GEEN ACTIEHELD'

Marc Van Ranst laat zich zelden leiden door angst. Zelfs vanuit een safehouse gaat de bekendste viroloog van de Lage Landen nog de confrontatie aan met verspreiders van complottheorieën en nepnieuws. In oktober ontvangt hij een eredoctoraat aan de Radboud Universiteit.

Tekst: Mathijs Noij en Stan van Pelt / **Foto's:** Erik van 't Hullenaar

Toeval bestaat. Dat leerde Marc Van Ranst in juni vorig jaar. In een tijdsbestek van 24 uur kreeg hij bericht van drie Nederlandse universiteiten dat hij een eredocoraat aan hun instelling ontvangt. “Mijn eerste reactie was: dat zal wel onderling afgesproken zijn”, zegt de 58-jarige Van Ranst in de wat steriele lobby van het Rega-instituut, het Leuvense universiteitsgebouw waar hij werkt. “Maar het bleek niet zo te zijn. Wel bizar, ja.”

Twee van de drie eredocoraten heeft hij inmiddels opgehaald: bij de VU in Amsterdam en de Universiteit Leiden. De derde, die van de Radboud Universiteit, krijgt hij op 17 oktober in Nijmegen, tijdens de honderdste verjaardag van de universiteit.

Wie dan weer vooraan zullen zitten, zijn vader en moeder Van Ranst. “Natuurlijk ben ik vereerd met het eredocoraat”, verzekert de hoogleraar. “Maar mijn eerste gedachte is toch: wat fijn voor mijn ouders.”

Voorals vader Van Ranst leest alles over zijn zoon. “Hij is als de CIA, FBI en Mossad ineens. Ik heb hem al talloze keren gezegd dat hij daarmee moet stoppen, maar het is sterker dan hijzelf.” De eredocoraten werken als een effectief tegengif voor alle haatberichten die Van Ranst krijgt. “Dan lezen mijn ouders dat niet iedereen mij alleen maar kwaad wil doen.”

Songfestival

Als viroloog aan de KU Leuven was Marc Van Ranst een van de belangrijkste raadgevers van de Belgische regering tijdens de coronacrisis. Hij was lid van de Risk Assessment Group, het Wetenschappelijk comité Coronavirus en – in de nadagen van de crisis – de groep van tien experts die een exitstrategie moest uitwerken. Aan zo’n beetje elke Belgische tafel waaraan nagedacht werd over lockdowns, mondkapjes en toegangsbeleid, zat de viroloog.

Dat alleen al is voor veel antivaxers en andere coronasceptici genoeg om Van Ranst te haten. Het belette hem niet om zijn ongezoeten mening via talkshows en sociale media te verspreiden. Twitter is de megafoon die hij altijd op zak heeft. Als hij wordt aangevallen of wanneer mensen klinkklare onzin verkopen, zet Van Ranst de tegenaanval in.

Dat deed hij zelfs vanuit zijn safehouse, toen militair Jürgen Conings – met zware wapens en munitie op zak – het op hem gemunt had. “Men vond het heel vreemd dat ik dat deed. Maar ik zat daar met mijn familie op de sofa en kon weinig.” Hij begint te lachen. “En toen kwam ook nog eens het Eurovisiesongfestival op tv. Dat was gewoon *cruel and unusual punishment*.”

Dus ja, dan zit Van Ranst op zijn telefoon en gaat hij eens kijken hoe mensen op sociale media reageren op zijn onvrijwillige isolatie. Op een gegeven moment vroeg hij toegang tot de Telegramgroep ‘Als 1 man achter Jürgen’, waar de sympathisanten van de militair een digitaal theekransje houden. “Dat interesseert me. Dat die mensen

‘DE KRANTEN
VONDEN DAT IK
AAN HET UITDAGEN
WAS. ALSOF VAN
MIJ WERD
VERWACHT DAT
IK ME ALS EEN
SLACHTOFFER
ZOU GEDRAGEN’

echt bestaan.” Die avond komt Van Ranst de tijd door met berichtjes heen en weer sturen naar mensen die hem liever dood zien. Het laatste bericht dat hij stuurt, is: ‘Welterusten strijders!’

Dat iemand radicaliseert, in de war raakt en “zotte dingen gaat doen”, is niet eens wat Van Ranst het meest verbaasde aan de affaire. Wel dat een steungroep voor Conings op Facebook uitgroeide tot vijftigduizend leden. “Moet je je indenken ... er zijn vijftigduizend mensen die het een geweldig idee vinden dat iemand mij een kogel door het hoofd zou schieten.” Hij haalt zijn schouders erbij op.

Had u verwacht dat de maatschappelijke onrust en polarisatie zo groot zouden worden dat u moest onderduiken met uw gezin?

“Aan het begin van de crisis was iedereen vol lof over de virologen. De maatschappij zat verlegen om informatie en wij konden die geven. Dat waren de wittebroodsweken. Mensen hingen witte lakens uit het raam, als steunbetuiging aan de gezondheidswerkers. Maar ik zei toen al, in maart 2020, dat het nooit zo eindigt. Wanneer ze je ophemelen, worden tegelijkertijd de messen van de guillotine geslepen. Maar dat er uiteindelijk een militair achter mij aan zou komen, dat was natuurlijk niet te voorspellen.”

Geeft dat niet een enorm onveilig gevoel?

“Het intrigeert me meer dan dat ik het gevaarlijk vind. Ik wilde in die groepen weleens met eigen ogen lezen: wat leeft hier? En ik reageerde daar dan ook op, onder mijn eigen naam. De kranten vonden dat ik aan het uitdagen was. Alsof van mij werd verwacht dat ik me als een slachtoffer zou gedragen en me koest zou houden.”

Je zou natuurlijk kunnen zeggen: u zoekt het op, terwijl u al zwaar beveiligd werd.

“Waarom zou ik stilletjes aan de kant moeten toekijken zonder zelf te reageren? Als in *don't feed the beast*? Nee, dat geloof ik niet. Die mensen hebben recht op mijn mening. Ze zijn wel over mij bezig, hè?”

Waarom twittert u überhaupt zoveel? Is dat vanuit emotie of zit er ook een strategie achter?

“Daar zit wel een strategie achter. Vroeger stuurde men een persbericht. Tijdens de pandemie gebruikte ik daarvoor Twitter. Je wilt iets verspreid zien en na tien minuten belt Belga [het grootste persbureau van België, red.]. Dat gaat heel vlot. De mensen die onzinnig verkondigen op Twitter wil je niet te veel terrein laten winnen.”

U gaat er wel vaak met gestrekt been in, bijvoorbeeld tijdens uw digitale discussies met Willem Engel.

“Het heeft geen zin om te zeggen: ‘Nou meneer Engel, ik ben het niet helemaal eens met wat u zegt.’ Je kunt er ook voor kiezen helemaal niet te reageren. Dat heb ik bij

Engel gedaan totdat hij over mij begon. Tegelijkertijd begon hij ook in talkshows uitgenodigd te worden. Op dat moment wilden sommigen dat ik met hem in debat zou gaan op tv, maar dat moet je nooit doen. Wie wint daarbij? Het grote publiek zal dan denken: de waarheid zal wel ergens in het midden liggen. Je gaat toch ook niet in discussie met iemand die zegt dat de aarde een platte schijf is?”

Waarom gaat u die discussie online wel aan?

“In de coronatijd zag je een hoop zogenaamde wetenschappers opstaan die een antigeluid lieten horen. Vaak waren dat emeriti of mensen uit Amerika. Het brede publiek kan moeilijk inschatten hoeveel expertise zij hebben. Ze hebben immers ook ‘professor’ voor hun naam staan. Dan is er niks mis mee om te zeggen: deze kerel heeft 25 jaar geleden een opleiding gehad tot viroloog, heeft daarna geen enkel relevant wetenschappelijk artikel meer gepubliceerd, maar heeft wél een donatieknop op zijn website. Ik vind dat je dat best mag duiden.”

Vindt u dat wetenschappers zich vaker moeten uitspreken tegen nepnieuws?

“Als iets onzin is, moet je daar niet wollig over doen. Als mensen zeggen dat ze magnetisch zijn geworden op de plek waar ze geïnjecteerd zijn met het coronavaccin, dan stuur ik een tweet dat ik al vier uur vastzit aan mijn koelkast. Sommige dingen hoeft je niet serieus te nemen, het is niet verboden om soms wat humor te gebruiken.”

3 VRAGEN AAN MARC

Wat wilde je worden toen je klein was? “Astronaut: na het zien van de maanlanding als vierjarige, was ik compleet in de ban van het NASA Apollo-programma. Ik heb als zevenjarige in 1972 zelfs geprobeerd om te telefoneren met Neil Armstrong, de eerste man op de maan. En ik heb inderdaad gesproken met iemand van NASA in Houston, maar het probleem was dat ik

geen Engels sprak noch verstond.”
Waar ben je deze zomer geweest? “Deze zomer ben ik twee dagen in de Efteling geweest. Een buitenlandse reis dus! Voor de rest ben ik vooral in Knokke geweest, waar ik voor de eerste keer een solotentoonstelling had met mijn digital art-werken in een galerie.”
Wie bewonder je? “21 juli 1969 was een bijzon-

dere dag. Niet alleen landde Apollo 11 op de maan, maar diezelfde dag won Eddy Merckx zijn eerste Ronde van Frankrijk. Ik werd prompt een levenslange fan van deze buitenaardse coureur. Niet alleen omwille van zijn unieke palmares, maar vooral omdat je zag dat Merckx afzag op de fiets. Ik vond dat schoon.”

Heeft u uw Nederlandse eredocoraten ook niet een beetje te danken aan Willem Engel? De rechtszaken die u van hem gewonnen hebt, waren niet slecht voor uw imago.
“Dat zou je aan de universiteiten moeten vragen. Maar had ik de eredocoraten gekregen als ik alleen maar stilletjes in het lab met reageerbuisjes zou rommelen? Waarschijnlijk niet.”

Veel van uw collega's zijn inhoudelijk heel goed, maar laten zich niet of nauwelijks in de media uit.
“Geef ze allemaal een eredocoraat!”

Wie zijn uw grote voorbeelden?
“Julie hebben in Nederland zonder enige twijfel de beste viroloog ter wereld rondlopen: Ab Osterhaus. Marion Koopmans verdient zeker ook een eredocoraat. Daarnaast

'HET IS ZELDEN PRODUCTIEF OM BANG TE ZIJN'

durf ik er vergif op in te nemen dat er snel een Nobelprijs zal worden uitgereikt aan de mensen achter de ontwikkeling van het mRNA-vaccin [onder wie Katalin Karikó, die vorig jaar een eredocoraat ontving van de Radboud Universiteit, red.]. Door de coronapandemie is de ontwikkeling van die vaccins in een stroomversnelling gekomen. Je zult zien dat er nu ook mRNA-vaccins komen tegen influenza, RSV [respiratoir syncytieel virus, een belangrijke veroorzaker van verkoudheid, red.] en andere infectieziekten.”

Yin en yang

Op z'n twaalfde krijgt Marc Van Ranst zijn eerste microscoop cadeau, waarna hij thuis in Boom aan een eigen privélaboratorium begint te knutselen. Als zestienjarige klopt hij aan bij het lokale ziekenhuis – of hij daar misschien gebruik mag maken van de laboratoriumfaciliteiten? Niet veel later heeft hij de sleutel van het lab. “Het liefst was ik daar op zaterdagavond. Dan had ik alle apparatuur voor mezelf.”

Een van de lessen uit die tijd: je moet ook een beetje geluk hebben. “Die mensen hadden ook kunnen zeggen: hoepel op, jongen, hier hebben we geen tijd voor. Het was een andere tijd. Ik ging langs bij apothekers om oude chemische producten op te halen. Ze moesten daarvan af, ik mocht het meenemen. In geen honderd jaar zou dat nu nog kunnen – daar heb je tegenwoordig allerlei milieuvergunningen voor nodig.”

Het is niet alleen de wetenschap waar Van Ranst met volle overgave in opgaat. Zijn uit de hand gelopen hobby's zijn als yin en yang: postzegels verzamelen en bergbeklimmen. Hij beklom de Elbroes in Rusland, de Kilimanjaro in Tanzania, de Mont Blanc in Frankrijk en de Aconcagua in Argentinië. Allemaal bergen tussen de 4 en 7 kilometer hoog.

Zit het in uw aard om gevaarlijke situaties op te zoeken?
“Nee, ik zoek de bergen op.”

Is het niet vanwege de risico's en de spanning dat bergbeklimmen leuk is?
“Nee, nee. Waarom beklim je bergen? Omdat die er zijn. Wanneer je daar je tentje opzet, is dat het mooiste hotel dat er is.”

U beklimt bergen en deinst niet terug voor bedreigingen. Bent u nooit bang?

“Het klopt dat bepaalde dingen me niet afschrikken. Maar ik ben geen actieheld of thrillseeker, als u dat denkt. Ik laat de bedreigingen geen impact op mijn leven hebben. Toen we uit het safehouse mochten, pakte ik daarna gewoon weer een trein naar mijn werk. Wat helpt het, bang zijn? Jawel, ik houd van bergen beklimmen en ben heus bang om te vallen. Dat wel. Dus ik ben wel voorzichtig. Maar wanneer je te bang bent, dan kan je die berg ook niet op. Het is zelden productief om bang te zijn.”

U loopt gewoon de Markt in Leuven op, ondanks alle bedreigingen?

“Ja, dat doe ik wel. Maar als ik ergens aangekondigd naartoe ga, is er vaak wel beveiliging.”

Vermoeidheid

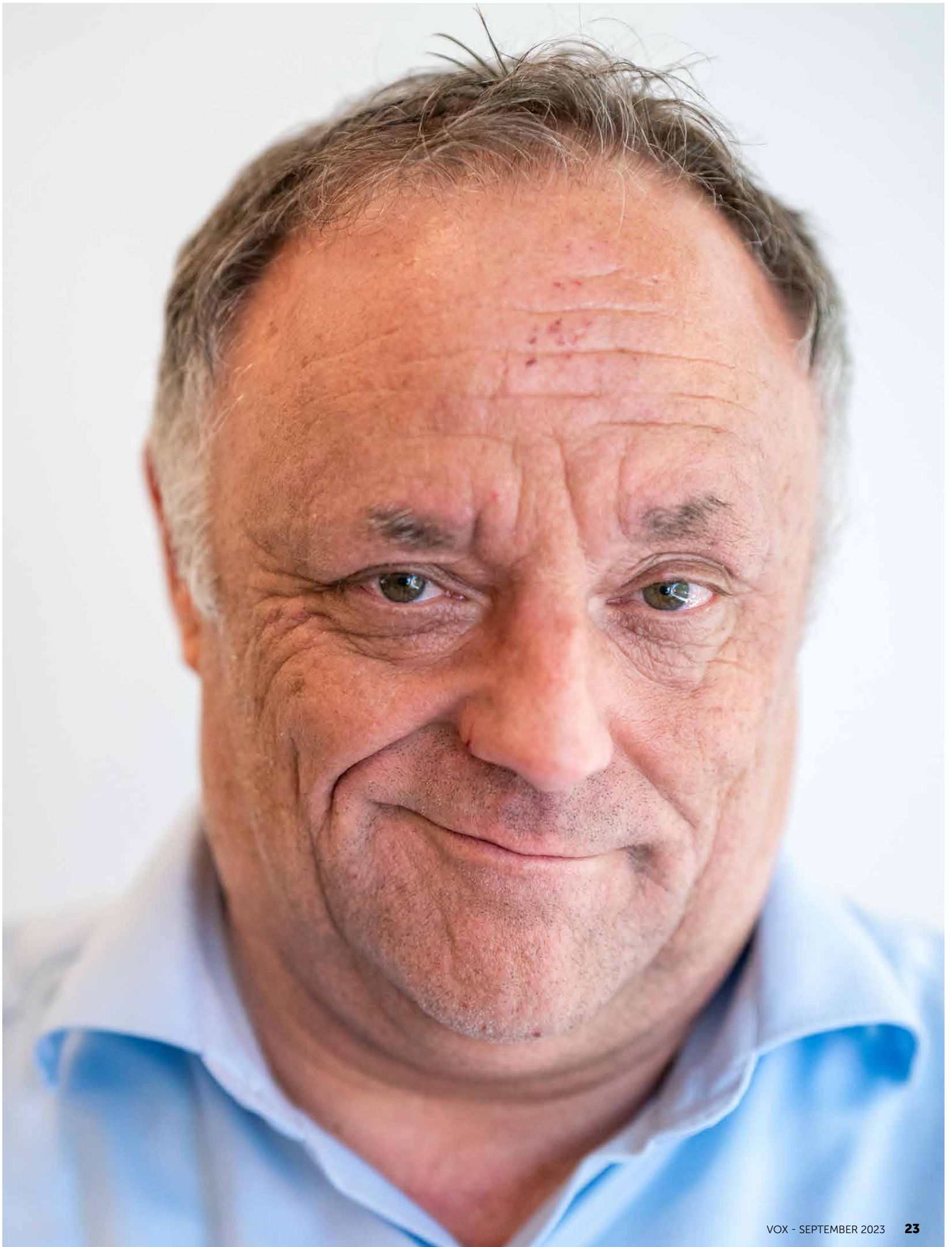
Met de coronacrisis achter de rug, is Van Ranst in rustiger vaarwater terechtgekomen. “Mijn leven is nu één grote vakantie, zeg ik soms. Spijtig genoeg is dat niet waar, maar het klinkt goed.” Meteen relativerend: “Maar het is ook niet alsof ik jaren in de kolenmijnen heb moeten werken.”

Vaak wordt hem gevraagd of hij de coronacrisis niet een beetje mist. “Mensen denken dat het een fantastische periode moet zijn geweest voor virologen zoals ik.” Niets is minder waar. “De vermoeidheid was constant aanwezig. En die accumuleerde. Het was *draining*.”

Als u nu terugkijkt op het overheidsingrijpen, wat had u dan anders gedaan?

“Als er morgen een nieuwe uitbraak zou zijn, zouden we heel veel hetzelfde doen. We zaten met exponentieel groeiende curves en moesten snel ingrijpen. Ga je dan eerst een breed maatschappelijk debat voeren over de maatregelen? Natuurlijk niet. Lockdowns zijn bijzonder hard, maar wel levensreddend.”

→

Eind 2022 ging Nederland als enig Europees land een allertlaatste keer in lockdown. Was dat nodig?

“Het aantal ic-bedden in Nederland is klein, dat was het probleem. We hebben er in België dubbel zoveel, Duitsland nog eens twee keer meer. Daardoor konden wij zegen: deze golf komen we door zonder dat er mensen op de gangen van ziekenhuizen komen te liggen. Maar bij jullie dreigde een overbelasting van de zorg, dat wilde men niet riskeren. Dat lage aantal ic-bedden is een beleidskeuze, maar die brengt risico's met zich mee.”

Is dat Hollandse zuinigheid?

“Ik pleitte in een commissie van de Tweede Kamer ook voor meer ic-bedden – dat had die laatste lockdown in ieder geval kunnen voorkomen. Maar dat gaat niet veranderen, denk ik; men gaat er in Nederland nu eenmaal anders mee om – in vredetijd kun je namelijk toe met zo weinig bedden. Feit is wel dat die laatste lockdown zeer schadelijk was voor de publieke opinie over de corona-aanpak.”

'DIE LAATSTE LOCKDOWN WAS ZEER SCHADELIJK VOOR DE PUBLIEKE OPINIE OVER DE CORONA-AANPAK'

Zijn we beter voorbereid op de volgende pandemie?

“Veel mensen denken dat we nu een magisch recept hebben voor de volgende pandemie. Dat we die zouden kunnen ‘wegmanagen’ doordat slimme politici dankzij geweldig wetenschappelijk advies van virologen de juiste maatregelen treffen. Dat is niet zo, en daar wil ik voor waarschuwen. Het enige wat we kunnen doen – dat zei ik in het begin van de coronacrisis ook – is van een heel grote ramp een iets minder grote ramp maken.”

Wat wordt de volgende virusuitbraak?

“Daar ga ik hetzelfde antwoord op geven als wanneer je dat had gevraagd in 2019. Waarschijnlijk een raar en onverwacht influenzavirus. Iets vogelgriepachtig mischien, daarvan zagen we het afgelopen jaar meer en meer uitbraken onder zoogdieren. Dan denk je wel: de natuur is aan het experimenteren en dat is niet zo geweldig.”

“Over de timing is echter niks te zeggen. Mensen denken dat we nu voorlopig goed zitten, nu corona net voorbij is. Bij een vulkaan klopt dat misschien, maar bij virusuitbraken werkt dat helaas niet zo.” *

Ook na de intro op de de hoogte blijven?

Volg ons op Insta voor dagelijks nieuws.

@voxnieuws @voxweb.nl

Karaktervolle locaties

Vergader- en Conferentiecentrum Soeterbeek

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek

reserveringsbureau@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendaal

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Enorme groei van de AOb-fractie

We zijn blij dat we op een na de meeste stemmen hebben gekregen bij de verkiezingen voor de Ondernemingsraad, bijna drie keer zo veel als bij de laatste verkiezingen. We danken de kiezers voor hun vertrouwen! De zetels worden ingenomen door mensen met verschillende achtergronden, nationaliteiten en functies: Frank Bohn, Edita Poljac, Max Visser, Sarah Thin en Juliette Alenda-Demoutiez. Verder geven we een van onze zetels aan de promovendilijst PON, op grond van de lijstverbinding die we als AOb-fractie met PON zijn aangegaan. Deze zetel wordt ingenomen door Jan Schoone, met wie we graag verder samenwerken in de komende zittingstermijn.

Wat gaan we doen?

Voor ons is het belangrijk dat mensen met plezier naar hun werk gaan. Dat betekent dat we **concrete en effectieve** veranderingen willen bereiken, niet alleen praten over verbeteringen of over nieuw beleid. Soms is het ook behulpzaam het Nijmeegse perspectief te verbreden door het inbrengen van **internationale ervaringen**. Wat betekent dat

concreet? We geven drie voorbeelden:

1. Recentelijk waren er problemen omtrent sociale onveiligheid op de campus. Dat blijkt ook uit de jaarverslagen van de ombudsfunctionaris en vertrouwenspersonen. Onze fractie wil daarom meer verantwoordelijkheid leggen bij de **ombudsfunctionaris**. Zij moet meer zelfstandig actie kunnen en mogen ondernemen, zo nodig tegen de wil van de universiteit of de betreffende faculteit. Het is belangrijk dat collega's effectief geholpen worden en dat ze niet gefrustreerd de universiteit moeten verlaten.
2. De **werkdruk** moet naar beneden. Taaklastberekeningen zijn niet altijd reëel. Veel e-mail- en administratietijd wordt niet adequaat meegenomen. Voor de begeleiding van (en het mee-lezen met) bachelortheses wordt in sommige faculteiten slechts twaalf uur gegeven, maar dat is natuurlijk veel te weinig. Ook aan soms haperende IT-voorzieningen (bijvoorbeeld Brightspace-Osiris-harmonisatie), het

bijhouden van BASS en andere portals zijn we veel tijd kwijt. Vaak moeten wetenschappers administratieve taken overnemen, die door (meer) ondersteunend personeel beter en sneller kunnen worden gedaan.

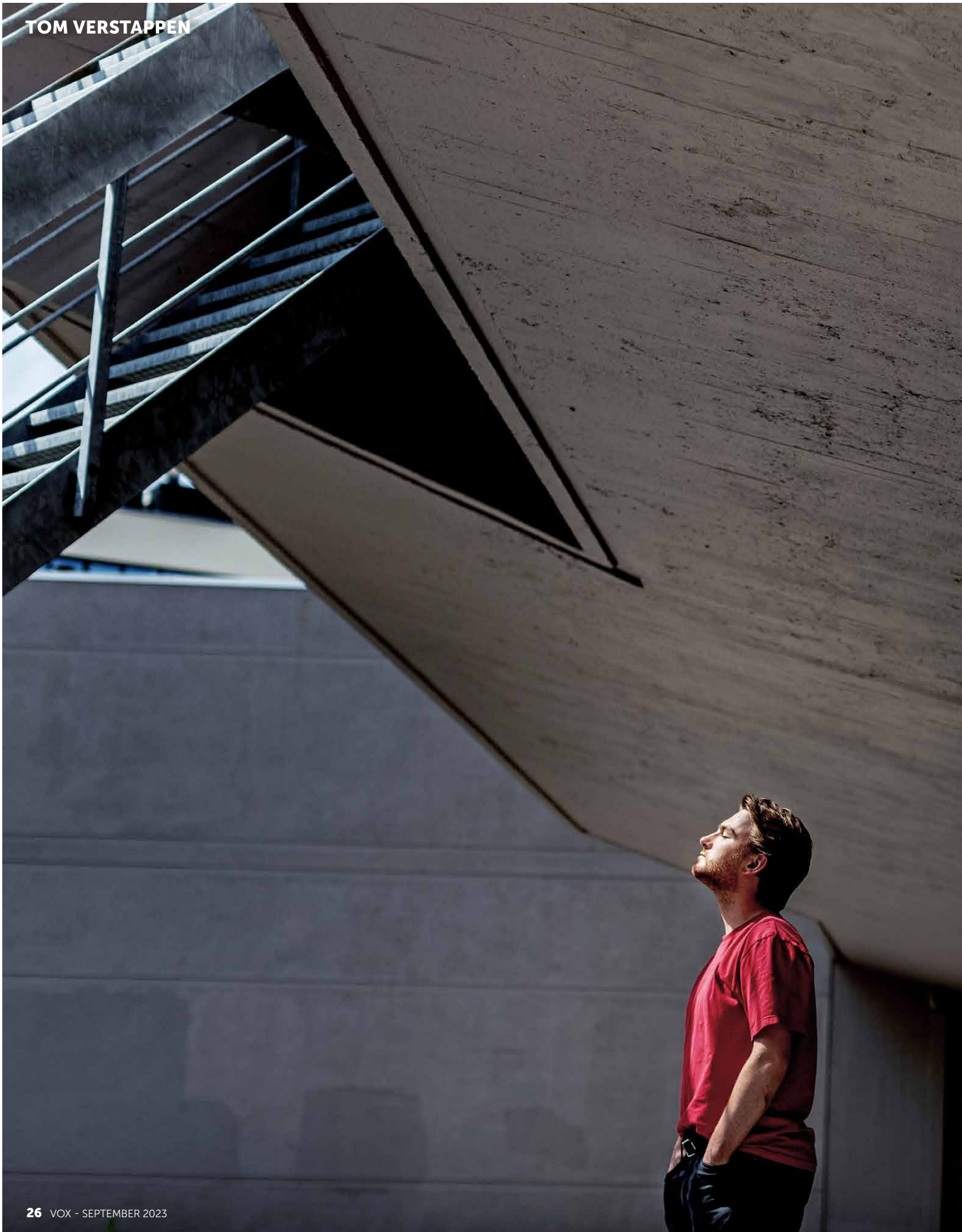
3. Wij vinden dat iedere medewerker een **eigen werkplek** en zo mogelijk ook een eigen kamer moet hebben. In onze managementfaculteit is onlangs bepaald dat voor iedere vijf medewerkers slechts vier werkplekken nodig zijn. Daar zijn we volledig tegen en onze collega's op de hele universiteit ook, zo bleek uit de resultaten van een recente enquête over kantoorgebruik. Je moet wat *slack*, op het oog ongebruikte ruimte, toestaan om te bereiken dat mensen naar de universiteit komen en daar goed hun werk kunnen doen.

Samenvattend gaan we ons inzetten voor de belangen van onze collega's. Heb je ideeën of aanvullende voorstellen, mail ons of de andere leden van onze fractie.

Max Visser, max.visser@ru.nl;
Frank Bohn, frank.bohn@ru.nl

MEEPRATEN? Neem contact op via www.radboudnet.nl/personeel/diversen/medezeggenschap/leden/ of www.ru.nl/usr/over_de/de_raad_stelt_zich_1/

TOM VERSTAPPEN

PODIUMDIER MET EEN GROOT NIJMEEGS HART

Tom Verstappen (26) noemt zichzelf een katholieke atheïst. De voormalig student Algemene Cultuurwetenschappen (ACW) is verslingerd aan Nijmegen, kan zijn creativiteit kwijt bij het activistische kunstcollectief De Naakte Waarheid en maakt muziek met de band Misprint. Een podcast over het 'tamboerijnvrouwtje' is in de maak.

Tekst: Willem Claassen / Foto's: Duncan de Fey

T

oen Tom Verstappen de deadline voor zijn bachelorscriptie bij Algemene Cultuurwetenschappen niet haalde en besloot helemaal opnieuw met zijn scriptie te beginnen, organiseerde hij samen met een vriend een huisfeest op drie verdiepingen van studentenflat Hoogeveldt. Thema: De goddelijke komedie van Dante. “De onderste verdieping hadden we ingericht als Het Inferno, daar was het dansen en tongen. Op de middelste verdieping ging het om De Reflectie,

daar kon je theedrinken. De bovenste verdieping was De Hemel, een plek om te chillen met een zwembad. Er kwamen tweehonderd mensen op af. Ik ben door dat feest bijna mijn huurcontract kwijtgeraakt.”

3 VRAGEN AAN TOM

Wat wilde je worden toen je klein was? “Vuilnis-ophaler.”

Waar ben je deze zomer geweest? “Ik ben met mijn vriendin naar Amiens geweest en met vijf vrienden naar Slovenië, Kroatië en Duitsland. Op vakantie probeer ik altijd het onderste uit de kan te halen. Veel wandelen, musea bezoeken, avonden aaneen discussiëren over chipssmaken, en weinig slapen.”

Wie bewonder je? “Ik kan schaamteloos geïnspireerd raken door iedereen om mij heen. Veel door mensen met wie ik samen dingen maak, iedereen van Misprint en daarnaast nog vier mensen in het bijzonder: Jens Bouwman, Willem Baltussen, Jelle Crooijmans en Mart Bouwmans.”

Broodje Spee

Het groots opgezette huisfeest zegt iets over zijn creativiteit en zijn drang om te verbinden. Inmiddels is Verstappen afgestudeerd en werkt hij als programmamaker voor literatuurorganisatie Wintertuin, waar hij literatuur koppelt aan andere kunst disciplines. Daarnaast maakt hij deel uit van het collectief De Naakte Waarheid, de band Misprint en probeert hij met verschillende initiatieven de lokale muziekscene te versterken bij broedplaats De Basis.

Als geboren en getogen Nijmegenaar heeft hij een zwak voor de couleur locale van zijn stad, vandaar dat hij graag wil afspreken bij cafetaria Keizer Karelplein. “Kijk, hier verkopen ze broodje Spee. Dat vind ik geweldig. Het is een lokale snack, verzonden in de jaren negentig door Pieter Spee, een student. Het gaat om een zacht, wit broodje met een kaassoufflé, chilisaus, pindasaus en uitjes. Ze hebben dit op veel plekken op het menu staan. Je kunt het vergelijken met de Groningse eierbal.”

Op het terras van de friettent, uitkijkend op de vele fietsers en wandelaars die voorbijkomen, vertelt Verstappen dat hij dit jaar twee maanden zonder bankpas door het leven ging. Nadat hij op het podium voor een uitverkocht Merleyn zijn ING-bankpas doormidden knipte, wilde hij overstappen naar ASN, maar ING deed moeilijk. “Ik ging op vakantie en toen heb ik toch weer even een ING-rekening gehad, het kon niet anders.”

Het doorknippen van zijn bankpas was een onderdeel van de ‘benefietavond voor jezelf’, een antikapitalistische viering van De Naakte Waarheid, met muziek, performances en een veiling. Het entreegeld en de overige opbrengsten zouden verdeeld worden onder de bezoekers die tot het einde bleven, zo was het idee. Uiteindelijk kon je er ook voor kiezen het geld te doneren aan een goed doel, wat massaal werd gedaan.

De benefitavond is een van de vele uitspattingen van De Naakte Waarheid. Het collectief ontstond op de Nijmeegse middelbare school SSgN. Bij culturele en kunstzinnige vorming moest Verstappen een maatschappijkritisch werkstuk maken. Met twee vrienden bedacht hij

een ingewikkelde rockopera, met als strekking dat het bij Tinder niet om echte liefde gaat. “We traden met een hele groep op, allemaal matige muzikanten. Uiteindelijk zijn we met z’n drieën overgebleven: Jens Bouwman, Willem Baltussen en ik.”

Tijdens hun studie nam het collectief onder meer deel aan muziekwedstrijd De Roos van Nijmegen. “We deden alsof we een rockband waren, maar dat waren we niet. We pakten het wel serieus aan, met veel publieksparticipatie. Via publieksstemmen gingen we door naar de finale. Daar droegen we Jezus-outfits en namen we een heel grote vlinder mee het podium op. We hadden erg ons best gedaan en werden tweede.” Verstappen lacht. “Er waren echt mensen boos dat we zo hoog eindigden, omdat het bij ons meer om de show dan om de muziek ging.”

De Naakte Waarheid stond op veel festivals, maar uiteindelijk was het niet vol te houden. “Ons artistieke principe is dat elke show anders moet zijn, dus met andere dansspasjes en outfits. Dat betekent heel veel werk, dan ben je al snel drie keer per week aan het repeteren. We zijn het iets rustiger aan gaan doen.”

Geert Wilders

Engagement is de belangrijkste drijfveer van het collectief. Zelf raakte Verstappen al op de basisschool maatschappelijk betrokken. “Ik groeide op toen Geert Wilders met de PVV in de Tweede Kamer kwam. Dat hield me bezig. Ik zat op een zogenoemde zwarte school. Bij mijn voetbalclub zaten veel jongens van andere scholen en zij vonden kinderen met een andere afkomst heel eng. Ik verzette me daartegen. Het heeft me bewustgemaakt van hoe er vaak tegen nieuwe Nederlanders wordt aangekeken.”

Op de middelbare school kreeg hij vrienden die ook heel politiek bewust waren en de verrechtsing van Nederland hekelden. Met De Naakte Waarheid gaven ze hun activisme vorm. “Het begint ermee dat we geloven dat we iets kunnen veranderen. Als we dan een podium krijgen, moeten we dat podium daarvoor gebruiken. We voelen ons verantwoordelijk.”

Sinds corona houdt het collectief het niet alleen bij optredens. Zo zorgden ze voor een tegenreactie op de stickers van Vizio op Links. “Dat was een paar jaar geleden in het nieuws: rechts-radicalen stickers die op voordeuren van linkse politici werden geplakt en waarop stond: ‘Geobserveerde locatie’. Wij hebben die stickers toe precies nagemaakt, alleen aangepast met: ‘Geadoreerde locatie’. Een ludiek statement tegen intimidatie.”

Tijdens de Vierdaagsefeesten hielden ze in Merleyn de dansavond Groeten uit Zingelong. “We creëerden een poputopie, want we willen de wereld mooier maken. De liedjes die we draaiden, voorzagen we van tevoren op Instagram van maatschappijkritiek. Zo plaatsten we bij een fragment van ‘Milkshake’ van Kelis het verhaal dat

'IK GROEIDE OP TOEN
GEERT WILDERS
MET DE PVV IN DE
TWEEDE KAMER
KWAM. DAT HIELD
ME BEZIG'

Kelis voor haar milkshake havermelk gebruikt in plaats van koemelk." Groeten uit Zingelong zal vaker terugkeren in Merleyn.

Verstappen neemt een slok van zijn iced tea. Hij is een podiumdier, bekent hij. "Ik ben soms een extravert showman-netje. Dat had ik ook toen ik voorzitter was van KNUS, de studievereniging van ACW. Ik vind het fijn om in het middelpunt te staan. Het podium maakt echt iets in me los. Dan wil ik *shinen*, dan ga ik ervoor."

Ook bij zijn andere project, de band Misprint, laat hij dat zien. Als zanger en toetsenist is hij tijdens optredens veel in beweging en gebruikt hij het hele podium. "Als ik het voor elkaar krijg om het publiek te laten doen wat ik wil, geeft me dat een machtig gevoel, op een goede manier. Ik geniet van de interactie."

De band, bestaande uit drie oud-ACW'ers en een bassist die ze via via kennen, is nauwelijks te vergelijken met het collectief. "Ik kan in beide iets anders van mezelf kwijt. De Naakte Waarheid is conceptueel, Misprint is persoonlijker."

Ze begonnen als Engelstalige punkband, maar kwamen er al snel achter dat dit niet goed werkte. "In het Cultuurcafé zagen we een keer een slecht bandje spelen en toen dachten we: dat kunnen wij beter. Maar het schrijven in het Engels ging me niet goed af en punk maken konden we ook niet goed. We zijn gewoon niet boos genoeg. Toen is het Nederlandstalige indierock geworden."

Inmiddels gaat het Misprint voor de wind. Eind vorig jaar scoorde de band een hit met 'Lege koelkast'. "Het nummer is meezingbaar en mensen hebben het volop gedeeld. Zo werd het een lokale hit. Heel leuk om mee te maken. Toch heb ik, als ik eerlijk ben, zelf meer met onze nieuwe single 'En, soms'. Daar moesten mensen om huilen. Dat doet me dan meer."

Deze zomer stonden de muzikanten op het Valkhof Festival, als openingsact. Voor Verstappen was dat een droom die uitkwam. Zelf leerde hij veel muziek kennen tijdens de Nijmeegse Vierdaagsefeesten. In september speelt Misprint op Misty Fields, een festival waar bandjes komen waar de Misprinters zelf al heel lang naar luisteren.

'IK BEN GEK OP CULTHELDEN EN DORPSGEKKEN'

Verstappen wil iets laten zien. Hij zegt de uitbater van het cafetaria gedag en wandelt om het pand heen richting het Quack-monument. Bij het plantsoen dat gevangen zit tussen de twee rijbanen van de Nassausingel, staat hij stil. "Zijn deze beelden je weleens opgevallen? Ze zitten een beetje verstopt." Hij vindt ze niet bepaald mooi, maar ze intrigeren hem. Hij gniffelt. "De gemeente Nijmegen heeft ze als schenking gekregen ter verfraaiing van de stad, maar wie ziet deze beelden nu? Het Quack-monument is trouwens ook een schenking en de gemeente wilde dat eigenlijk helemaal niet hebben."

De Nijmeegse cultuur laat hem niet los. Sinds twee jaar heeft hij een seizoenkaart van NEC, in een van de songteksten van Misprint komt feestartiest Ronnie Ruysdael voorbij en in een show van De Naakte Waarheid heeft hij een slogan van de Piersonrellen gebruikt: 'Lansink pummel'. Dat slaat op CDA-fractievoorzitter Ad Lansink, die door de krakers werd gezien als degene die het conflict liet escaleren. Samen met Willem Baltussen, lid van het collectief, werkt Verstappen aan een podcast over het 'tamboerijnvrouwtje', Oda Le Noble. Zij stond jarenlang met een tamboerijn in het stadscentrum. "Ik ben gek op culthelden en dorpsgekken. We hebben nu contact met de zus van Oda en gaan ons idee pitchen bij de landelijke omroepen."

Stormram voor creativiteit

Verstappen wil graag iets betekenen voor de cultuurscene in Nijmegen. Bij muziekbroedplaats De Basis initieerde hij Geluidstafel, een terugkerende avond waarbij muzikanten liedjes aan elkaar laten horen. "Het gaat om *work in progress*, waarop feedback wordt gegeven. Bij Wintertuin hebben we al jaren iets vergelijkbaars voor schrijvers, dat heet Literatuurnest. Voor muzikanten kan dit ook heel fijn zijn, anders zit je maar op je eigen eilandje te werken."

Ook organiseert hij met enkele vrienden dit jaar voor de derde keer Rocktober. Het concept is eenvoudig: muzikanten worden uitgedaagd om in de maand oktober elke dag een nieuw lied te maken. Deze liedjes worden gedeeld via Google Drive en er is ook een groepsapp. Zo horen de deelnemende muzikanten van elkaar wat ze maken en houden ze contact met elkaar. "Het werkt als een stormram voor creativiteit. Je hebt geen tijd voor een writer's block. Het maakt iets los. Tijdens eerdere Rocktobers zijn nummers voor Misprint ontstaan, ook heb ik veel samengewerkt met andere muzikanten. En als je er geen liedje aan overhoudt, leer je bijvoorbeeld iets over opnemen."

Met Geluidstafel en Rocktober wil hij mensen verbinden en bouwen aan de Nijmeegse muzieksceen. "Er ontstaat een hechte gemeenschap. Je komt naar elkaars optreden en je helpt elkaar, dat is heel fijn. Maar ik heb er zelf ook gewoon iets aan. Een maand lang liedjes schrijven, zou ik niet afmaken als ik in m'n eentje was. Ik heb de druk nodig van mensen om me heen."

Verstappen is niet weg te slaan uit zijn stad. "Ik heb hier nooit weg gewild. Het links-progressieve, anti-Randstedelijke spreekt me aan. Ik zie mezelf als een katholieke atheïst, met de katholieke gezelligheid en het atheïstische verstand."

Hij wijst naar de Stadsschouwburg. "Dat is ook een maf gebouw. De foyer kijkt uit op het Keizer Karelplein. Dat zal op papier een leuk idee zijn geweest, maar omdat het hoog boven de grond hangt, heeft het iets elitairs. Het is lelijk, maar daar hou ik van." *

Arts Tanya Bisseling identificeerde 21 jaar geleden de eerste Nederlandse patiënt met een zeldzame, erfelijke vorm van maagkanker. Die patiënt was zichzelf, op dat moment twaalf weken zwanger. Om haar leven te redden, werd haar maag verwijderd. Inmiddels is dat ook gebeurd bij haar dochter, geneeskundestudent Jasmijn Olde.

Tekst: Antonia Leise / Foto's: Erik van 't Hullenaar

DE MAAGARTS ZONDER MAAAG

Tanya Bisseling zit met een kop koffie aan haar keukentafel in Nijmegen, een aantal zwart-witfoto's voor zich uitgespreid. Het is woensdagochtend, even na elfen, en de honden slaan aan. "Sorry, ze reageren op alle voorbijgangers", zegt ze.

Het is ongebruikelijk dat Bisseling niet aan het werk is op een woensdag. Normaal gesproken zou de maag-darm-leverarts haar administratie doen, reageren op vragen van patiënten en colleges geven op de universiteit. "Ik zou waarschijnlijk beter voor mezelf moeten zorgen", zegt ze. "Ik werk echt veel."

Bisseling staat wereldwijd bekend als expert op het gebied van een erfelijke vorm van maag- en borstkanker, die wordt veroorzaakt door een mutatie van het CDH1-gen. De meeste mensen zullen nog nooit hebben gehoord van het diffuse maagkanker (HDGC) syndroom, een zeldzame genetische aandoening. Bisseling vermoedt dat er in Nederland niet meer dan 30 of 35 families door zijn getroffen. 21 jaar geleden identificeerde ze de eerste Nederlandse patiënt: een geneeskundestudent van begin dertig, twaalf weken zwanger, met een vroege vorm van agressieve maagkanker. Zijzelf.

Genetische mutatie

De zwangere Bisseling onderging daarop een gastrectomie: haar maag werd verwijderd, zodat de kanker zich niet kon uitzaaien. De ingreep redde haar leven. Haar jongste dochter, Jasmijn Olde, van wie ze toen zwanger was, onderging nog geen week geleden dezelfde operatie. Zij is de reden dat Bisseling nu thuis is, met zorgverlof.

We spraken elkaar voor het eerst een paar weken vóór de operatie van Olde. Eind 2022 werd bij de twintigjarige geneeskundestudent dezelfde agressieve vorm van maagkanker vastgesteld als twee decennia daarvoor bij haar moeder. Voor Olde kwam de diagnose niet als een verrassing. Ze wist al vier jaar dat ze drager is van de genetische mutatie.

"Meestal test je iemand niet voor z'n achttiende", legde haar moeder toen uit. "Maar ze was erg volwassen voor haar leeftijd, en alle drie mijn kinderen – mijn oudste dochter, mijn zoon en Jasmijn – wilden samen getest worden." Zowel Olde als haar broer bleek drager te zijn. Vorig jaar heeft haar broer zijn maag laten verwijderen.

Andere prioriteiten

Jasmijn Olde komt bij haar moeder aan de keukentafel zitten. Ze is een paar dagen geleden uit het ziekenhuis ontslagen en leert langzaam leven zonder maag. "De pijn wordt minder", zegt ze. "Maar er zijn veel dingen waar ik rekening mee moet houden."

Zonder maag krijg je andere prioriteiten, vertelt ze. Op dit moment is Oldes voornaamste doel om voldoende te eten en te slapen. Geen van beide is gemakkelijk zonder maag. De eerste twee weken na de operatie mag ze alleen maar vloeibaar voedsel. Ze moet elke twee uur eten en elke hap kost tijd. Haar vriendinnen zijn op bezoek geweest en ze kan een stukje wandelen. "Hooguit vijfhonderd meter per dag", zegt ze. Maar alles is vermoeiend. En elke hap is lastig.

"Als voedsel niet op de juiste manier in de maag belandt, komt er lucht omhoog", legt haar moeder uit. "Die komt in contact met het voedsel dat naar beneden gaat, en daardoor wordt ze misselijk." Het feit dat Oldes dieet op dit moment voornamelijk bestaat uit soep en yoghurt maakt het niet makkelijker. "Ik verlang echt naar normaal eten", zegt ze. "Vooral naar een frietje speciaal."

Ontlading

Maar eten zal nooit meer echt helemaal normaal worden. Om te beginnen verdwijnt het hongergevoel als je maag wordt verwijderd. De eiwitten die hongersignalen naar de hersenen sturen, worden immers in de maag aangemaakt. "Soms voel ik me een beetje trillerig, maar dat is het enige teken dat je lichaam geeft", aldus Olde. Vanaf nu zal ze zichzelf er regelmatig aan moeten herinneren dat ze voedsel nodig heeft. Eten wordt een geplande gebeurtenis.

"Als je maag wordt verwijderd, dan moet je eigenlijk helemaal opnieuw beginnen", zegt ze. "Alles valt weg: je gezondheid, je conditie. Een maatschappelijk werker die ik voor de operatie sprak, zei dat het bijna kan voelen als een rouwproces om het verlies van je oude leven."

Vóór de operatie overheerste er maar één gevoel: "Ik vond het echt heel eng." Nu de ingreep voorbij is, is ze vooral opgelucht. "Ik werd na de operatie wakker en moest gewoon huilen. Ik had er niet eens over nagedacht, het overkwam me gewoon." Olde huilt niet snel. "Ik was er een beetje verbaasd over", zegt ze. Haar moeder was minder verrast. "Ik denk dat de spanning in aanloop naar de operatie erg was opgelopen. Je hebt dat allemaal binnengehouden. En na de operatie kwam de ontlasting."

Optimaal benutten

De weken voorafgaand aan de operatie besloot Olde haar laatste tijd zonder beperking optimaal te benutten. Naar de universiteit, naar de kroeg, werken, constant op pad. "Tot vijf uur 's ochtends", zegt Bisseling. "Maar ik ben een paar dagen voor de operatie gestopt", voegt haar dochter toe. "Toen bedacht ik dat ik misschien rustiger aan moest doen. Het is niet verstandig om moe een operatie in te gaan." De wetenschap dat ze haar gezondheid zou opgeven, heeft er wel voor gezorgd dat ze meer van de tijd ervoor heeft genoten.

3 VRAGEN AAN JASMIJN

Wat wilde je worden toen je klein was?

"Ik heb altijd gezegd dat ik geen arts ging worden. Ondertussen studeer ik geneeskunde."

Waar ben je deze zomer geweest?

"Mallorca, een vakantie vol zon en strand."

Wie bewonder je? "Ik vind het lastig om één iemand te noemen die ik bewonder, ik heb hier lang over nagedacht... Ik bewonder namelijk heel veel mensen. Iedereen om mij heen (vrienden, kennissen en familie) heeft wel een bepaalde eigenschap die ik bewonder."

'IK VERLANG ECHT
NAAR NORMAAL ETEN.
VOORAL NAAR
EEN FRIETJE SPECIAAL'

'HET GEN
WORDT
ONTDEKT
DOORDAT ER
MENSEN
DOODGAAN'

3 VRAGEN
AAN TANYA

Wat wilde je worden toen je klein was? "Dokter, dat is nooit anders geweest."

Waar ben je deze zomer geweest? "Mallorca. Niets bijzonders; een hangvakantie om bij te komen."

Wie bewonder je? "Mijn gezin (man en drie kinderen)."

De komende weken gaat de twintigjarige langzaam weer leren eten en proberen haar draai te vinden in deze nieuwe versie van haar leven. Volgens Bisseling duurt het ongeveer twee jaar voordat het lichaam van de patiënt zich echt heeft aangepast aan het verlies van de maag.

"Ik denk dat ik mijn studie volgend jaar prioriteit moet geven, boven het studentenleven", zegt Olde over de terugkeer naar de universiteit. Het zal zwaar worden, denkt ze, maar ze is gemotiveerd. "Ik heb me ingeschreven voor het honoursprogramma. Ik wilde dat echt doen en dit was mijn enige kans."

Op dit moment heeft ze nog veel last van vermoeidheid. Dat was een van de dingen waarvan ze voor de operatie al dacht dat die heel heftig zouden zijn. "Iedereen om me heen is twintig en gaat veel op stap, en ik zal vaak in bed liggen", voorspelde ze toen. Nu brengt ze het grootste deel van haar tijd door op de bank. "Ik kijk veel tv, met name sportprogramma's, waar ik voorheen nooit naar keek." Lachend: "Ik ken nu veel tennissers."

Doodvonnis

"Ze zal het nog niet geloven", zegt Bisseling, nadat Olde weer is gaan liggen. "Maar het komt goed, ze zal haar weg wel vinden. Wat ik mijn patiënten vertel, is dat een maagverwijdering levenslang is. Je moet altijd rekening houden met je eten, je moet altijd prioriteiten stellen en je kunt niet vooraf weten wanneer je een goede dag gaat hebben, en wanneer een slechte."

Bisseling hoopt dat het in de toekomst mogelijk wordt om patiënten langer met hun maag te laten leven, tot ze in de dertig of veertig zijn. "Bij sommige mensen verwijderen we een maag al bij kleine indolente [vroeg, red.] laesies. Die zijn kwaadaardig, maar sommige van die laesies zullen nooit uitgroeien tot invasieve kanker. We proberen dus een veranderend patroon te identificeren en per individuele patiënt het moment van gastrectomie te bepalen."

Oldes cellen waren al aan het transformeren in een agressievere vorm. "Niet opereren zou haar doodvonnis hebben betekend", zegt Bisseling. In 1997 stierf Bisselings vader, toen 54, aan maagkanker. "Hij was een stevige roker en werkte nog harder dan ik", zegt ze. "Ik dacht dus: nou ja, al dat roken, zijn kanker is vast veroorzaakt door zijn levensstijl." Slechts een paar jaar later werd bij haar 25-jarige zus dezelfde vorm van kanker vastgesteld, zij bleek toen al ongeneeslijk ziek.

Wonder

"De dragers zijn zeer moeilijk te identificeren", zegt Bisseling. "Het gen wordt ontdekt doordat er mensen doodgaan." Zoals Bisselings vader en zus. Dat ze begin 2000 de erfelijke maagkanker ontdekte waardoor haar

familie was getroffen, is een wonder. Indertijd stonden genetische tests voor erfelijke vormen van kanker nog in de kinderschoenen.

"Ik ontdekte dat het mogelijk was om dit CDH1-gen – ik vermoedde dat onze familie een gemuteerde variant daarvan had die de kanker veroorzaakte – te analyseren in Cambridge, in het Verenigd Koninkrijk, dus heb ik contact opgenomen." Het duurde maanden voordat de resultaten klaar waren. Tegen de tijd dat Bisseling erachter kwam dat haar vermoedens juist waren, had een endoscopie al aangetoond dat ze zelf kanker had, net als een andere zus. Ze ondergingen allebei een maagverwijdering.

Toeschouwer

"Ik voel me echt verdrietig als ik denk aan mijn zus die aan maagkanker is gestorven", zegt Bisseling. "Omdat het feit dat zij een ongeneeslijke vorm van maagkanker had, het leven van mijn andere zus en mij heeft gered." De zwart-witfoto's op tafel zijn genomen in de laatste maanden van het leven van haar zus. Sommige foto's zijn van de begrafenis.

"Ze heeft nooit geklaagd", zegt Bisseling, terwijl ze de foto's bekijkt. "Nooit. Tot de laatste maand, toen ze niets meer kon doen, vierde ze het leven." Wat doet dat met haar? "Dat is het hem nou net, ik weet het niet", zegt ze. "Voor mijn jongere zus, die ook haar maag heeft laten verwijderen, was het veel moeilijker. Die twee scheelden maar een jaar, ze waren bijna tweelingzussen. Ik voelde me een toeschouwer."

Er zat maar drie maanden tussen de terminale kankerdiagnose van haar zus en de verwijdering van Bisselings eigen maag. Ten tijde van haar operatie hadden Bisseling en haar man twee jonge kinderen en was er een derde op komst. “Je had niet veel tijd om erover na te denken”, aldus Erik Olde, Bisselings echtgenoot. “Je moest gewoon verder. Later vraag je je af hoe dat is gelukt.”

Onbekend terrein

“Erik was nog meer in shock dan ik”, zegt Bisseling. “Ik weet nog dat ik zei: als er kanker zit, moet mijn maag eruit. Toen zei mijn gastro-enteroloog: prima, maar dan eerst een abortus – ik was zwanger van Jasmijn – en toen zei ik dus: nee, dat gaan we niet doen.”

Tegenwoordig heeft Bisseling meer patiënten zonder maag die bevallen. Maar twintig jaar geleden was dit onbekend terrein.

Het feit dat voor veel aspecten van de ziekte nog meer onderzoek nodig is, is een van de redenen waarom Bisseling het afgelopen jaar haar eigen verhaal in de media heeft gedaan. “Ik probeer de ziekte niet te veel invloed te laten hebben op mijn leven. Ik loop halve marathons, doe mee aan de Vierdaagse. Tot een jaar geleden wisten alleen mijn familie en vrienden dat ik ziek was – en natuurlijk mijn collega’s en patiënten.” Maar het heeft wel impact. Op haarzelf, haar kinderen en andere patiënten, onder wie veel jonge mensen.

“Het is een onzichtbare ziekte”, zegt Bisseling, en dat is juist een van de grootste uitdagingen. “Zelfs mijn colle-

ga’s begrijpen het niet. Mensen denken dat ik gezond ben en alles kan doen. Ik zie er normaal uit en ik gedraag me normaal, maar ik ben niet normaal. Ik heb een ernstige ziekte.” Zeven jaar geleden moest Bisseling opnieuw onder het mes, om haar borsten te laten verwijderen nadat borstkanker in een vroeg stadium was ontdekt, ook in verband met het gemuteerde CDH1-gen.

Ander perspectief

“In het begin vonden mijn collega’s het onprofessioneel dat ik mijn patiënten vertelde dat ik zelf ook drager ben”, vertelt ze. Maar ze deed het toch. “En de patiënten vinden het fijn om te horen. Ze weten dat ik alles heb meegemaakt wat zij meemaken. Ik denk weleens dat elke dokter een week lang patiënt zou moeten zijn, maar dat kan natuurlijk niet.”

Volgens Bisseling geeft de rol van patiënt haar een ander perspectief op haar werk. En ze weet zeker dat ook haar dochter straks een ander perspectief zal hebben dan andere artsen, gebaseerd op haar eigen ervaringen.

Bisseling vertelt over de dag dat ze Parry Guilford ontmoette, de biomedisch wetenschapper die als eerste het CDH1-gen identificeerde in de gemuteerde variant die de kanker veroorzaakt waar Bisselings familie door wordt getroffen. Dankzij de publicatie van Guilford werd de Nijmeegse arts meer dan twintig jaar geleden getest. “Ik heb mezelf aan hem voorgesteld”, herinnert ze zich dat moment in 2014. “En ik heb gezegd: dankzij u leef ik nog.” *

ZIELSGELUKKIG IN HET KLOOSTER

Van misvieringen tot YouTube-video's monteren en van gregoriaans zingen tot een motorwijding. Voor Stefan Ansinger is geen dag hetzelfde. Na een studie bestuurskunde in Nijmegen trad hij in bij de dominicanenorde. Vox volgde hem 24 uur in het Zwitserse Fribourg, waar hij de afgelopen vijf jaar in een klooster woonde en theologie studeerde.

Tekst: Ken Lambeets / Foto's: Erik van 't Hullenaar

DINSDAG, 17.00 UUR

In een messing emmertje met gewijd water dompelt broeder Stefan Ansinger (28) een kwast die aan een wc-borstel doet denken. Hij houdt de kwast in de lucht, spreekt in het Frans een zegen uit en zwaait het ding met een ruk naar beneden.

De directeur van een Zwitsers vastgoedbedrijf en zijn nieuwe motorfiets krijgen de volle laag. Even later krijgen ook de vijftien medewerkers die zich in een cirkel rond de rode Ducati hebben verzameld, flink wat druppels water in hun gezicht. Iedereen lacht.

“De mensen moeten wel een beetje nat worden”, vertelt Ansinger even later bij koffie met *Nidelkuchen*, gebak uit Fribourg. De directeur en zijn medewerkers hangen aan zijn lippen. Ansinger legt uit dat de motor door de zegening geen bijzondere eigenschappen heeft gekregen, maar dat hij de persoon die de motor gebruikt, heeft gezegend.

‘JE MOET JE AANPASSEN AAN WAT JE GEGEVEN WORDT’

Al vijf jaar woont Ansinger in het Zwitserse Fribourg, waar hij theologie studeert aan de lokale universiteit. Tussen 2013 en 2017 studeerde de uit Venray afkomstige broeder bestuurskunde aan de Radboud Universiteit.

Ansinger leerde de motor rijdende vastgoedmakelaar afgelopen voorjaar kennen tijdens een pelgrimstocht naar Jeruzalem. De man in kwestie, Vincent Hayoz, is voorzitter van de section Suisse Romande van de Ridders van het Heilig Graf van Jeruzalem, een orde voor leken binnen de katholieke kerk.

“Vorige week kreeg ik een appje met de vraag of ik zijn nieuwe motor wilde inzegenen, en nu sta ik hier”, zegt Ansinger. “Zo ziet elke dag van een dominicaan er toch weer anders uit.”

“Ik heb Stefan gevraagd omdat hij een jonge, beloftevolle broeder is”, zegt Hayoz. “Hij wordt nog een keer bisschop, misschien zelfs paus”, zegt hij met een glimlach. “Waarom? Omdat hij het niet wil. En iedereen die het niet wil, wordt het wel. Zo gaat het in de kerk.”

Voor de broeder terug naar het klooster loopt, stopt Hayoz hem een enveloppe met wat geld toe. “Dat verdienen we onder de medebroeders”, zegt Ansinger.

MAANDAG, 17.00 UUR

Een dag eerder verwelkomt broeder Ansinger de Vox-redacteur en -fotograaf in het Couvent Saint-Hyacinthe,

een negentiende-eeuws gebouw in een wijk met veel betonnen architectuur. Het doet op het eerste gezicht niet aan een klooster denken. Sinds 1921 verblijven hier voornamelijk studenten van de dominicanenorde, die theologie studeren aan de Universiteit van Fribourg. Zo ook Stefan Ansinger. Nog één essay en zijn studie zit erop, in september keert hij terug naar Nederland.

De voormalige Radboud-student groeit op in een katholiek gezin met zes kinderen in Venray, op de grens van Limburg en Noord-Brabant, zelf spreekt hij over Limbrant. “Daar is nog een echte katholieke cultuur, met veel gezelligheid en goede vlaai.” Zijn moeder leidde een kerkkoor, zijn vader gaf Bijbelcursussen, de zes kinderen gingen elke zondag naar de kerk – vandaag de dag zijn ze nog steeds allemaal religieus.

Al op zijn twaalfde is de kerk voor Ansinger meer dan een wekelijks uitstapje, naar eigen zeggen werd hij vroeg geraakt door de schoonheid van de liturgie. “Dat de hele kerk samen het *Credo* zingt en dat je zeker weet dat het geen holle woorden zijn”, zegt hij. “Toen ergens kwam bij mij de klik: daar wil ik mijn hele leven aan wijden.”

Omdat hij eerst kennis wil maken met de buitenwereld, kiest Ansinger na de middelbare school voor een studie bestuurskunde aan de Radboud Universiteit. “Vanwege de politieke dimensie en het multidisciplinaire”, zegt hij. “Dat is ook handig in de kerk, waar je mensen van verschillende achtergronden ontmoet.” Met de Arriva-trein reist hij elke dag naar de campus, thuis dient hij verschillende keren per week de mis.

Maar Ansinger heeft ook een studentenleven. Als voorzitter van de Katholieke Studenten Nijmegen (KSN) gaat hij in pak naar constitutieborrels. Mist hij de laatste trein, dan overnacht hij bij medestudenten. In de Molenstraat komt hij ook weleens, maar een echt uitgaansbeest is hij nooit geweest. “Geef mij maar bier met een bitterbal op een terras.”

In een groepje met gelovige medestudenten praat Ansinger over hun gezamenlijke priesterroeping. Maar de diocesane seminaries in Nederland die hij tijdens zijn studie bezoekt, trekken hem niet – ze staan te ver van de wereld af. Via een gesprek met studentenpastor Jos Geelen komt hij uiteindelijk bij de dominicanen uit.

Belangrijke reden is dat de dominicanen een sociale orde zijn. “Hierbinnen doen we aan studie”, zegt Ansinger in de bibliotheek, die in een bunker onder het klooster is ondergebracht, een restant van de Koude Oorlog. “Maar eigen aan onze orde is dat we naar buiten treden, om te prediken.”

Het is inmiddels tien over zeven. In de gangen van het klooster kondigt een elektronische bel het begin aan van de vespers – het gezongen avondgebed. Negen broeders in witte habijten wandelen naar de kapel: een grote, kale ruimte die Ansinger niet erg mooi vindt. “Het altaar is veel te sober, het doet denken aan een IKEA-tafel”, zegt hij. “Maar je moet je aanpassen aan wat je gegeven wordt.”

→

'NATUURLIJK ZIJN ER
MOEILIJKE MOMENTEN
GEWEEST IN HET
KLOOSTER. DAT IS NIET
ANDERS IN HET HUWELIJK,
WAAR JE TROUW AAN
ELKAAR BELOOFT'

Vandaag is de voormalige Radboud-student cantor. Hij zet Psalm 135 in, met zijn arm slaat hij de maat. “Rendez grâce au Seigneur: il est bon”, zingt Ansinger. “Éternel est son amour”, antwoorden de acht andere broeders.

MAANDAG, 19.45 UUR, REFTER

Na afloop is Ansinger niet helemaal tevreden. “De broeders met de mooiste stemmen waren er vandaag niet”, zegt hij. “’s Ochtends is het nog erger, dan komen ze net uit hun bed en zingen ze vier tonen te laag. Ik probeer mijn stem al een beetje op te warmen onder de douche.”

Gregoriaans zingen is Ansingers grote passie. Drie jaar geleden begon hij samen met een medebroeder het YouTubekanaal OPChant. In de video’s zingen broeders gregoriaanse liederen volgens de dominicaanse traditie, in bijzondere kerken in heel de wereld. Het kanaal heeft bijna 25.000 abonnees, sommige filmpjes zijn meer dan 100.000 keer bekeken.

Aan het videokanaal is een crowdfunding verbonden, die al meer dan 12.000 euro heeft opgebracht. Dat geld investeert de broeder in het project: om te reizen naar mooie kerken in Zwitserland, Italië en Polen, of om een nieuwe camera te kopen. Dankzij een slider hebben de filmpjes ook bewegend beeld, monteren doet de broeder zelf. “Op YouTube staan handige tutorials.”

Naast YouTube is Ansinger actief op Instagram en Twitter, samen met een oud-studiegenoot maakt hij de podcast De Herbergiers. “De kerk moet moderne zaken omarmen”, zegt hij. “De Nijmeegse theoloog en jezuïet Petrus Canisius, die gestorven is in Fribourg, heeft hier de drukpers geïntroduceerd. Zijn catechismus is daardoor de hele wereld overgegaan, het werd een van de meest vertaalde Nederlandse boeken.”

De broeder met wie de Nederlander OPChant oprichtte, is een paar maanden geleden na zeven jaar uitgetreden, vertelt Ansinger tijdens het diner in de Rafter. Aan de muur hangt een groot schilderij met twaalf dominicanen, geïnspireerd door Da Vinci’s Het Laatste Avondmaal. Het buffet bestaat uit vleesgebraad, een aardappelsalade, een wortelsalade en pasta. Op alle tafels staat een fles rode wijn.

Op de reden van het uitgetreden van zijn medebroeder wil Ansinger niet ingaan, maar het heeft hem zeker geraakt. “Ik ben niet boos op hem, maar je kan het vergelijken met een scheiding. De uitgetreden broeder moet een brief naar Rome sturen, de reden van zijn vertrek moet onderzocht worden. Hij was een goede zanger, die vervang je niet zomaar in een klooster.”

Zelf heeft Ansinger nooit getwijfeld aan zijn roeping. “Natuurlijk zijn er moeilijke momenten geweest in het klooster. Dat is niet anders in het huwelijk, waar je trouw aan elkaar belooft. Een eerste verliefdheid kan ook voor een broeder erg overrompelend zijn, het kan je maandenlang achtervolgen. Daarover moet je praten met je mede-

studenten en de studentenmagister. Uiteindelijk leer je dat sterke vriendschappen ook erg waardevol zijn.”

Alle broeders zijn klaar met eten, maar Ansingers bord is nog voor de helft gevuld. “Ik ben de langzaamste eter van het convent”, zegt hij. “Je moet me onderbreken als ik te veel praat.” Lachend: “Een bevriende priester zegt me dat ik last heb van georganiseerde hyperactiviteit, maar zo georganiseerd voel ik me niet.”

MAANDAG, 21.00 UUR, BENEDENSTAD

Het begint al te schemeren wanneer we langs de oude stadsmuur naar de benedenstad van Fribourg wandelen. De bijnaam van het stadje is La petite Rome, vertelt de broeder. De opleiding theologie aan de seculiere Universiteit van Fribourg trekt niet alleen leken, maar ook cisterciënzers, franciscanen, jezuïeten en dominicanen aan, allemaal met een eigen klooster in de stad. “Als je hier op zondag bent, dan hoor je overal kerkklokken luiden.”

In tegenstelling tot enkele andere broeders draagt Ansinger zijn habijt ook in de stad. “Het is onze roeping, die geldt 24/7”, zegt hij. “Het helpt om religie in het straatbeeld te introduceren. Ik word vaak aangesproken of om een gebed gevraagd. Ook in treinen en op luchthavens heb je vaak gesprekken.”

Wanneer hij naar laag-Fribourg tuurt, kan Ansinger met moeite een opkomende traan bedwingen. “Ik ga dit heel erg missen. Het is bijzonder om hier vijf jaar gewoond te hebben. Ik ga zeker nog terugkomen als ik straks weer in Nederland ben.”

In Café du Gothard, een brasserie met houten tafeltjes, lambriserings en ingelijste berggezichten, heeft Ansinger afgesproken met leden van de katholieke studentenvereniging Teutonia voor een informele borrel – een zogeheten *Stammtisch*.

Ansinger bestelt een witbier en proost op Alexander en Richard, een Duitse en een Zwitserse student die al even aan het borrelen zijn. “Zum Wohl!” In de loop der geschiedenis waren meerdere dominicanen lid van de studentenvereniging, Ansinger wil die traditie graag voortzetten.

Alexander en Richard zijn weleens in het klooster naar de misviering geweest, vertellen ze. “Als hij ’s avonds in de kroeg heeft gezeten, zingt hij ’s ochtends beter”, zegt Alexander met een glimlach.

DINSDAG, 07.30 UUR, COUVENT SAINT-HYACINTHE

De stem van Ansinger heeft het moeilijk: tot twee keer toe moet hij de ochtendhymne inzetten. “Dat overkomt me normaal nooit”, zegt hij na afloop. “Maar het heeft niets te maken met de *Stammtisch*, hoor. Ik lag al om twaalf uur in bed.”

DINSDAG, 09.00 UUR

Ansinger neemt ons mee voor een wandeling naar

3 VRAGEN AAN STEFAN

Wat wilde je worden toen je klein was? “Priester en musicus. Ik was het liefst in de kerk of in de concertzaal bezig met de menselijke stem, de fluit en de viool.”

Waar ben je deze zomer geweest? “Wij zijn als dominicanenbroeders, reizend of thuis, altijd samen. Daarom is voor mij de ideale vakantie in een ander contemplatief klooster. Meestal ga ik naar de benedictijnen in Saint-Wandrille (Normandië), vanwege de hemelse gregoriaanse liturgie in combinatie met een culinair hoogstaande keuken!”

Wie bewonder je? “Dionysius de Kartouizer (1402-1471). Een geleerde, ascetische Zuid-Nederlandse kartouizermonnik die dag en nacht bad en werkte in het domein van de filosofie, theologie en mystiek. Zijn werk ademt de verschillende middeleeuwse theologische scholen.”

Maigrauge, een klooster voor contemplatieve zusters dat in de dertiende eeuw werd gesticht. Een zuster die in de kapel een kaars aansteekt, glimlacht even naar de broeder, die wel lijkt te houden van de eeuwenlange traditie van de orde.

Van het dal klimmen we naar de Notre Dame de Bourguillon, een kapel op een berg die populair is onder bedevaarders. Ansinger neemt plaats op zijn knieën en bidt in stilte.

Petrus Canisius schijnt hier vaak geweest te zijn. Ansinger heeft zich verdiept in de levensloop van de Nijmeegse theoloog. "Canisius predikte veel in de kathedraal van Fribourg, hij heeft de devotie van de heilige Nicolaas tot nieuw leven gewekt en kwam op voor de armen. Net als de dominicanen vond Canisius dat echte prediking begint met goede contemplatie en studie."

'DE ENIGE MANIER OM MENSEN AAN TE TREKKEN, IS OM ZELF PROBEREN TE STAAN VOOR WAT JE INSPIREERT'

De kamer waar Canisius is overleden, in het Collège Saint-Michel dat tegenwoordig een middelbare school is, is vandaag op slot. Dus neemt de broeder ons mee naar de Sint-Nicolaaskathedraal, waar de resten van Canisius liggen. De relik bevat onder andere twee dijbeenderen en twee scheenbeenderen van de heilige en heeft de vorm van een arm met een pen in de hand. *Nulla dies sine linea*, was Canisius' motto: er ging geen dag voorbij waarop hij niet schreef.

DINSDAG, 11.00 UUR

Op het terras van Café des Arcades, in de schaduw van de kathedraal, bestelt Ansinger een grote cola. Hij duikt weg voor de zon en vertelt over een van de moeilijkste momenten sinds zijn roeping: in februari overleed een jeugdviend na een zwaar auto-ongeluk. "Toen ik zijn ouders aan de lijn kreeg, kon ik alleen maar luisteren. Maarten was gelijk al in coma terechtgekomen en naar het Radboudumc overgebracht. Daar kwamen ze er snel achter dat hij niet meer te redden was. Via Skype

heb ik een gebedsviering gehouden in de kamer waar hij lag."

Een week later verzorgde Ansinger als diaken zijn eerste uitvaart, in kerkdorp Oirlo. Hij had de viering tot in de puntjes voorbereid. "Maarten had die hogere vorm van vriendschap, het onbaatzuchtige. Hij kon tot het laatste moment in een bar blijven hangen omdat hij het fijn vond met zijn vrienden te zijn. Ik heb geprekeerd dat in zo'n situatie iets van de christelijke liefde terugkomt. Tijdens de liturgie bleef ik rustig, maar toen ik aan het einde van de viering de kist moest besprenkelen met water en wierook, ben ik helemaal gebroken. Dat was heel moeilijk."

Ook broeders kunnen dus te maken krijgen met lastige momenten. "Als je in een moeilijke periode zit, vind ik het niet erg om een psycholoog te raadplegen. Dat heb ik weleens gedaan tijdens mijn dominicanenleven, daar voel ik geen schaamte over. Ik vind het goed om eens van buitenaf een stem te horen. Dat wordt ook aangemoedigd door de studentenmagister."

DINSDAG, 13.00 UUR, REFTER

Hoe ze hun Nederlandse medebroeder zouden typeren? De broeders moeten er na de middagviering even over nadenken. "Stefan is altijd heel vrolijk", zegt broeder Andreas Riis, een jonge veertiger met baard, uit Denemarken.

"Hij is een beetje postmodern", vindt broeder Emmanuel Durand, die als hoogleraar Theologie aan de Universiteit van Fribourg college heeft gegeven aan Stefan. "Ondanks zijn drukke schema was hij vaak aanwezig in het college en hij was erg ijverig."

Of ze hem gaan missen, wanneer hij in september weer naar Nederland trekt? "Dat hoort bij dit klooster", zegt Riis. "We zijn erg blij als nieuwe broeders aankomen, maar ook altijd triest wanneer ze vertrekken. Ik blijf hem in ieder geval volgen op YouTube."

DINSDAG, 13.30 UUR, KLOOSTERTUIN

Na de zomer gaat Ansinger aan de slag in Nederland, waar hij gaat werken op de studentenapostolaten van Rotterdam en Leiden. Het is zijn laatste stage op weg naar het priesterschap, vertelt hij bij koffie in de rozentuin. "Daar zitten op zondag zo'n driehonderd, vooral internationale studenten in de Engelse mis. Ik zal assisteren met geloofsonderricht, mensen helpen, misschien een koor oprichten."

Ansinger beseft dat mensen in Nederland minder gelovig zijn dan in dit deel van Zwitserland. De kerk wordt steeds kleiner, er zijn minder gelovigen. Maar de handdoek in de ring werpen doet hij niet. "De kerk kent al tweeduizend jaar oplevende en afnemende bewegingen. De enige manier om mensen aan te trekken, is om zelf proberen te staan voor wat je inspireert. Dat je anderen laat zien dat het mogelijk is om zielsgelukkig te zijn in een kerk of in een orde." ✱

'EEN BORSTVERGROTING? DOE HET NIET'

Manon van den Bos (25) liet borstimplantaten plaatsen. Toen de masterstudent communicatiewetenschap daardoor gezondheidsklachten kreeg, veranderde haar omgang met haar eigen lichaam. Ze werd actief op TikTok. *Body normalization* is een van haar drijfveren, al deelt ze ook zoiets als haar deelname aan datingprogramma *FBoy Island*. 'Ik ben een open boek.'

Tekst: Willem Claassen / Foto's: Duncan de Fey

Bijna elke dag plaatst Manon van den Bos iets op TikTok. In haar video's adviseert ze bijvoorbeeld hoe je je wenkbrauwen kunt vergroten en laat ze zien dat je best lage broeken kunt dragen als je weinig taille hebt. Voor vrouwen die te maken krijgen met *catcallers* heeft ze een tip, zegt ze in een van haar posts. "Kijk naar hun schoenen, heel lang, alsof er iets mee aan de hand is. Dat maakt ze onzeker, dan

denken ze dat er poep of iets anders op zit."

Van den Bos kan met recht een influencer genoemd worden. Ze heeft 35.000 volgers en een management dat haar helpt bij onderhandelingen met bedrijven. Zelf beschouwt ze het als een mooie bijbaan, vertelt ze op een zonnig terras in het centrum van Nijmegen. "Ik verdien iets meer dan de gemiddelde student."

Haar inkomsten komen niet van TikTok zelf, maar van het maken van reclame voor bedrijven. Dat doet ze af en toe, zo'n twee keer per maand. "Pas deed ik verslag van een betaald restaurantbezoek in Amsterdam. Dan neem ik mijn volgers mee in een dagvlog. Ik laat zien hoe ik me klaarmaak en met de trein reis. Het oogt natuurlijker als mijn hele dag erin zit, niet alleen het restaurant."

Negatieve invloed

De enthousiaste Achterhoekse vond sociale media als kind al interessant. "Ik heb altijd van beauty en reizen gehouden. Ook was ik op de hoogte van het privéleven van veel BN'ers. Ik volgde iedereen." Op haar zestiende was ze fan van de knappe Nederlands-Iraanse influencer Negin Mirsalehi. "Ik keek tegen haar op, zó wilde ik zijn."

Daar begon het echter mis te gaan. Sociale media brachten kijkplezier, maar hadden ook een negatieve invloed op hoe Van den Bos naar zichzelf keek. Dit werd versterkt door haar opvoeding. "Ik kom uit een milieu waar men erg bezig is met uiterlijk en gezondheid. Ik mocht nooit te veel zoete drankjes en geen friet. Als we op wintersport gingen, kregen we boterhammen mee."

Ogenschijnlijk kleine opmerkingen hadden grote impact. "Toen ik twaalf was, kneep een tante in mijn wang. Ze zei dat ik mijn babyvet nog niet was verloren. Later zei iemand: als je nog vijf kilo afvalt, ben je een model."

Ze glimlacht naar de serveerster als die een cappuccino voor haar neus zet. Aan alles is te merken dat het goed met haar gaat, maar ze heeft een aantal moeilijke jaren achter de rug.

Op haar negentiende vertrok Van den Bos naar Indonesië. "Ik was een halfjaar van de radar om te werken aan mijn lichaam. Ik wilde de dunste en beste versie van mezelf worden." Ze raakte sportverslaafd en ontwikkelde een eetstoornis. Nu vertelt ze het ogenschijnlijk nuchter, maar dat is haar manier om erover te kunnen praten. "Ik hongerde mezelf uit. Eenmaal terug had mijn familie

niets te oordelen over mijn lichaam, maar wel over de tattoos die ik in Indonesië had laten zetten."

Kort daarna liet ze haar borsten vergroten, omdat ze onzeker was over haar cupmaat. Al snel kreeg ze last van kortademigheid, vermoeidheid, gewrichtspijn en paniekaanvallen. "Ik zat tegen een burn-out aan." Eerst wisten artsen niet waar de klachten vandaan kwamen. Ze werd door de medische molen gehaald, ging langs bij een psycholoog, een internist en de hartkliniek. Uiteindelijk hoorde ze over de onderzoeksresultaten van Henry Dijkman, HAN-docent en wetenschapper aan het Radboudumc. Hij had ontdekt dat alle borstimplantaten onveilig zijn. Kort daarna werd bij Van den Bos de diagnose *breast implant illness* gesteld. Hierdoor kantelde alles. Ze ging anders naar haar eigen omgang met haar lichaam kijken. "Ik dacht: ik moet blij zijn met wat ik heb."

Obsessie rond afvallen

Twee maanden voor haar implantaten zouden worden verwijderd, begon ze met haar TikTok-video's. Daarbij liet ze zich inspireren door influencers als Monica Geuze. "Ik waardeer mensen die alles delen, dus ook hun moeilijke momenten."

Van den Bos plaatste *What I Eat In A Day*-video's. Al snel had ze tweeduizend volgers. "Daarbij ging het me vooral om *body normalization*. Ik wilde laten zien dat je gewoon een volle bak Ben & Jerry's kunt leegeten." Het perfecte plaatje is voor veel jonge vrouwen leidend en dat moet veranderen, vindt ze. "In mijn vriendinnengroep heeft de helft weleens te maken gehad met een obsessie rond afvallen."

In april 2021, een dag voor ze geopereerd werd, deelde ze op TikTok dat ze haar implantaten ging laten verwijderen. In die bewuste video zegt ze: "Voor iedereen die een borstvergroting overweegt: doe het niet." Haar verhaal viel op; in een week tijd kreeg ze er tienduizend volgers bij. Ook bereikte haar verhaal de reguliere media. "Ik hoop dat ik veel vrouwen de ellende heb bespaard."

Na de operatie verdwenen haar klachten.

De posts van Van den Bos gaan niet alleen over *body normalization*. Ze wil gewoon een stukje van haar leven laten zien, vaak op een luchtige manier. Toen het uitging met haar vriendje, begon ze te daten en maakte ze daar video's over. "Het is leuk om die ervaringen te delen. Ik vertel alles, ben een open boek." Het leverde haar opnieuw veel volgers op.

Ook haar deelname aan *FBoy Island*, een datingprogramma van HBO Max, zorgde voor extra volgers. "Veel mensen denken door die titel dat het een soort *Love Island* van AliExpress is. Ze denken ook dat ik geen hersens heb, maar ik zeg dan: ga eerst maar eens kijken."

Van den Bos had verschillende redenen om mee te doen. "Ik vond het interessant om zo'n productie te maken. Daarnaast wilde ik aantonen dat het prima is om maatje L en 40 te hebben, je hoeft geen maatje XS te heb-

3 VRAGEN AAN MANON

Wat wilde je worden toen je klein was? "Toen ik klein was, wilde ik graag kapster worden. Ik vond het heerlijk om het haar van mijn moeder en vriendinnen te doen, vlechtjes te maken etcetera."

Waar ben je deze zomer geweest? "Mijn laatste vakantie was afgelopen lente, naar Bali. Deze plek voelt als thuis-komen omdat ik een paar jaar geleden voor langere tijd in Indonesië heb gewoond."

Wie bewonder je? "Simone de Beauvoir is een vrouwelijk filosoof en feminist. Haar teksten over feminisme en existentialisme herinneren mij er dagelijks aan dat ik verantwoordelijk ben voor mijn eigen lot en ik de vrijheid heb om mijn passie te volgen."

A woman with long blonde hair, wearing a purple and white plaid shirt, is shown in profile, looking upwards. Above her, a dark, ornate lantern hangs from a string, illuminated from within. The scene is set under a large, pink, ribbed umbrella. The background is softly blurred, showing green foliage and a building with arched windows.

'IK WILDE LATEN ZIEN
DAT JE GEWOON
EEN **VOLLE BAK**
BEN & JERRY'S KUNT
LEEGETEN'

'EEN EIGEN BEDRIJF OPZETTEN IN SOCIALE MEDIA LIJKT ME MOOI'

ben om aan zoiets mee te doen. Maar eerlijk gezegd was het ook afleiding voor het rouwen om mijn vader."

Haar vader overleed korte tijd voor de opnames aan de spierziekte ALS, waar hij anderhalf jaar aan leed. "Het was fijn dat ze daar een psycholoog hadden die mij kon ondersteunen op de momenten dat ik het zwaar had."

Inmiddels zit Van den Bos in een andere fase van het rouwproces. Ze wil zich gaan inzetten voor onderzoek naar ALS. Zo doet ze mee aan de Dam tot Damloop om geld op te halen voor stichting ALS Nederland. Ook wil ze deze winter haar verhaal vertellen bij het Glazen Huis van 3FM. "Geweldig dat ze deze keer naar Nijmegen komen en dan is het goede doel ook nog stichting ALS."

Intensieve begeleiding

Hoe zit het met haar studie? Slokt TikTok niet alle tijd op? "Nee", zegt ze, inmiddels aan de muntthee, "het is echt een bijbaan. Zeventig procent van de tijd ben ik

bezig met communicatiewetenschap en dertig procent met sociale media."

Haar studie sluit goed aan bij haar werk. Ze volgde eerst de hbo-opleiding commerciële economie in Enschede, maar wilde meer. "Iets creatievers, met journalistiek, sociale media en marketing. Zo kwam ik bij communicatiewetenschap uit."

Het meeste heeft ze aan de projectmatige vakken waarin je echte bedrijven helpt met een communicatieplan. "Zelfstandig iets opzetten, alle stappen doornemen en bespreken, daar leer ik veel van."

Vanuit haar studie kreeg ze intensieve begeleiding vanwege haar *breast implant illness* en de ziekte van haar vader. "Die persoonlijke benadering was heel fijn en heeft me erg geholpen."

Na haar master hoopt ze iets te kunnen gaan presenteren, bijvoorbeeld bij BNN, of een YouTube-serie. "Een eigen bedrijf opzetten in sociale media lijkt me ook erg mooi." In elk geval blijft ze nog wel even doorgaan met TikTok.

Soms wordt ze op straat herkend. Zo spraken studenten haar een keer aan op het Nijmeegse Faberplein. En in een café wilde een groepje een foto van haar maken. "Alleen als ze drank op hebben, komen ze naar me toe, maar dat vind ik helemaal prima. Studenten zijn ook mijn doelgroep." *

HET GEDICHT

PARFUMLABORATORIUM

Draag jij je schooltijd nog als okselzweet? Koop een nieuw luchtje op de intromarkt alleen, met nieuwe gezichten om je, geen moment te verliezen want verkocht is verkocht!

Wordt het een vleugje rugby? Eau de Phocas? Een luchtje hofdans of een vlaagje muziek, iets meer studievereniging, een leesclub, koor of corps, een reukje politiek? Anders heb ik nog een gemorst biertje van de TKB of het Cultuurcafé.

Een jaar later ruik je het weer, zweet zweeft over de intromarkt. En je eigen lucht hangt er niet meer tussen.

Het beste parfum maak je met een persoonlijke mix.

THIJS KERSTEN
CAMPUSDICHTER 23/24

COLOFON

Vox is het onafhankelijke magazine van de Radboud Universiteit.

Redactie-adres

Thomas van Aquinostraat 1,
Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen,
Tel: 024-3611892 redactie@vox.ru.nl
www.voxweb.nl / @voxnieuws

Redactie Vincent Decates, Johannes Fiebig, Annemarie Haverkamp, Ken Lambeets, Antonia Leise, Mathijs Noij (hoofdredacteur)

Eindredactie Machiel van Zanten

Aan dit nummer werkten mee

Willem Claassen, Dirk Lotgerink,
Stan van Pelt, Marit Willemsen

Fotografie Bert Beelen, Duncan de Fey, Johannes Fiebig, Erik van 't Hullenaar

Vormgeving en opmaak

gloedcommunicatie, Nijmegen

Druk Zalsman, Zwolle

ADVERTENTIE

Vallei Autoverhuur

Bij ons staat uw gemak voorop

Huur per uur mogelijk

Sterke merken en een jong wagenpark

Altijd interessante aanbiedingen

Vallei Auto Groep Nijmegen

Nieuwe Dukenburgseweg 13
6534 AD Nijmegen
T: 024 381 7104

www.valleiautoverhuur.nl

Enjoy Me
YOUR

Small text

